

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI

**COĞRAFYA DERSİNDE ORYANTİRİNG UYGULAMASINA
YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Mehmet AVCI

Ankara
Haziran, 2013

**T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
ORTAÖĞRETİM SOSYAL ALANLAR EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
COĞRAFYA ÖĞRETMENLİĞİ BİLİM DALI**

**COĞRAFYA DERSİNDE ORYANTİRİNG UYGULAMASINA
YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ**

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Mehmet AVCI

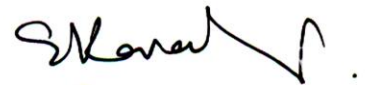
Danışman: Doç. Dr. Servet KARABAĞ

**Ankara
Haziran, 2013**

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Müdürlüğü'ne

Mehmet AVCI'nın Coğrafya Dersinde Oryantiring Uygulamasına Yönelik Öğrenci Görüşleri başlıklı tezi 25.06.2013 tarihinde, jürimiz tarafından Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ortaöğretim Sosyal Alanlar Eğitimi Ana Bilim Dalı, Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

	Adı Soyadı	İmza
Üye (Tez Danışmanı)	: Doç. Dr. Servet KARABAĞ	
Üye	: Doç. Dr. Salih ŞAHİN	
Üye	: Yrd. Doç. Dr. Leyla ERCAN	

ÖNSÖZ

Eğitim alanında yapılan çalışmalar göstermiştir ki kalıcı izli öğrenme öğrencinin öğretim sürecinde aktif olması sayesinde daha iyi gerçekleşmektedir. Buna bağlı olarak da öğrenenin öğrenme sorumluluğunu üstlendiği öğretim yöntemleri günümüzde daha çok kabul görmeye başlamıştır.

Coğrafya dersi öğretim programı (CDÖP) 2005 yılında yenilenmiştir. Yeni programla öğrenme ortamları da değişmiş, coğrafya derslerinin işlenme alanı sadece okul içi değil coğrafya biliminin laboratuvarı olan doğa da ders işleme alanı haline gelmiştir. Yapılacak olan etkinlikler içinde bir oyun özelliği taşıyan ve doğada, bunun mümkün olmadığı durumlarda okullarda yapılabilen oryantiring, coğrafya dersi için bir öğretim yöntemi veya etkinlik olabilecek özelliktedir. Özellikle coğrafya dersi konuları ile oldukça bağlantılı olması bu sporun coğrafya derslerinde kullanılabilmesine olanak vermektedir.

Araştırmanın hazırlanması aşamasında coğrafya dersi ve oryantiring arasındaki ilişkiye yönelik öğrenci görüşlerini ortaya koyacağı düşünülen bir anket geliştirilmiş ve öğrencilere uygulanmıştır. Verilerin analizi sonucunda ise önceden belirlenen problemlere yönelik bulgulara ulaşılmış ve sonrasında önerilerde bulunulmuştur.

Araştırma, coğrafya dersinde kullanılan öğretim yöntemlerine bir yenisinin eklenmesi açısından önem taşımaktadır. Ayrıca ortaöğretim düzeyinde daha önce böyle bir araştırmanın olmaması ve bundan sonraki çalışmalara örnek oluşturacak olması açısından da farklı bir önem taşımaktadır.

Araştırmanın hazırlanması sürecinde, anketin oluşturulmasında ve elde edilen verilerin analizinin yapılmasında uzmanlardan ve öğretim üyelerinden destek alınmıştır.

Araştırmanın tamamlanmasında desteğini esirgemeyen başta değerli tez danışmanım Doç. Dr. Servet KARABAĞ'a, saygıdeğer hocalarım Doç. Dr. Salih ŞAHİN ve Prof. Dr. Ülkü ESER ÜNALDI ile Oryantiring Federasyonu Başkanı Yrd. Doç. Dr. Tekin ÇOLAKOĞLU'na teşekkürlerimi sunarım.

Ayrıca bu zorlu süreçte yardımlarını esirgemeyen ve hep yanımda olan, değerli meslektaşlarım ve dostlarım, Candaş GÖCEN'e, Sercan KAHRAMAN'a, Dilek SÜMBÜL'e, araştırmaya katılan öğrencilere oryantiring eğitimi veren ve oryantiring yaptıran Kenan AKSİN ile araştırma verilerinin analizi sırasında yardımlarından dolayı Esra KINAY'a gönülden teşekkür ederim.

Mehmet AVCI

Haziran - 2013

ÖZET

COĞRAFYA DERSİNDE ORYANTİRİNG UYGULAMASINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ

AVCI, Mehmet

Yüksek Lisans, Coğrafya Öğretmenliği Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Doç. Dr. Servet KARABAĞ

Haziran – 2013, 96 sayfa

Bu araştırmanın amacı, coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik öğrenci görüşlerini belirlemektir. Coğrafya dersi konuları ile ilişkili olan oryantiringin coğrafya dersinde bir öğretim yöntemi olarak kullanılması ele alınmıştır. Bu yöntemin öğrenci görüşlerinde etkili olabilecek değişkenleri incelenmiş, ayrıca öğrencilerin coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik önerileri de belirlenmeye çalışılmıştır.

Araştırmada verilerin toplanması kısmında öğrencilerin görüşlerini en iyi şekilde ortaya koyabileceği düşünülen tarama yöntemi kullanılmıştır. Öğrencilerin coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik görüşlerini belirlemek amacıyla coğrafya dersi ile oryantiring arasındaki ilişkiyi kurabilecek bir anket geliştirilmiş ve uzman görüşü alınarak son hali verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilere önce oryantiring eğitimi verilmiş, uygulama yaptırılmış ve ardından anket, oryantiring yapan öğrencilere uygulanmıştır.

Yapılan literatür taramasında ortaöğretim düzeyinde bu tür bir çalışmanın olmadığı görülmüştür. Bu çalışmanın alanında ilk olması ve bundan sonraki çalışmalara örnek teşkil edecek olması araştırmanın önemini arttırmaktadır. Araştırmanın sonucunda, coğrafya derslerinde oryantiring uygulamasına yönelik öğrenci görüşlerinin olumlu olduğu belirlenmiştir. Görüşler üzerinde etkisinin olabileceği düşünülen değişkenlerin anlamlı farklar oluşturup oluşturmadığı, araştırma verilerinin SPSS programında kullanılmaya uygun çıkmaması nedeniyle belirlenememiştir. Ayrıca coğrafya dersinde oryantiringin bir öğretim yöntemi olarak kullanılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Anahtar Kelimeler: Oryantiring, coğrafya eğitimi, harita okuma.

ABSTRACT

GEOGRAPHY STUDENTS' VIEWS ON THE USE OF ORIENTEERING ACTIVITY IN GEOGRAPHY EDUCATION

AVCI, Mehmet

Supervisor Asistan Professor Dr. Servet KARABAĞ

June – 2013

The aim of this research is to specify student views on orienteering practice in the geography lesson. The usage of the orienteering activity which is related to geography as a method in geography lesson has been discussed. The method variables which may be effective in student views have been examined, besides, the students' suggestions on the practice of orienteering in geography lesson have identified.

In the data gathering part of the research, the most comprehensive evaluation method for student views has been used. In order to determine student views in accordance with the application of orienteering practice in geography lessons, a survey has been developed to relate geography and orienteering and finalized through the experts' views. The students involved in the research have had orienteering training, practice and then the survey has been applied to the students trained for orienteering.

Through the literature review, it has been realized that there is no study found out in the secondary school education. Being the first study in the concerned field and pioneering as a sample for the forthcoming studies has increased the significance of the research. As a result of the research, it has been identified that the students' views about the orienteering practice in geography lessons are positive. Because of the fact that research data has been concluded inappropriate to be used in SPSS programme, it has not been determined whether the variables, considered to have impact on the views, create significant differences or not. Furthermore, the necessity of the usage of orienteering as a teaching method in geography lessons has revealed.

Key Words: Orienteering, geography education, map reading.

İÇİNDEKİLER

sayfa

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT.....	iv
İÇİNDEKİLER.....	v
TABLolar LİSTESİ.....	viii
KISALTMALAR LİSTESİ.....	ix
1. GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Durumu.....	2
1.1.1. Problem Cümlesi.....	5
1.1.2. Alt Problemler.....	5
1.2. Araştırmanın Amacı.....	6
1.3. Araştırmanın Önemi.....	7
1.4. Varsayımlar.....	11
1.5. Sınırlılık.....	12
1.6. Tanımlar.....	13
2. KAVRAMSAL ÇERÇEVE.....	14
2.1. Oryantiring.....	14
2.1.1. Oryantiring Nedir?.....	14
2.1.2. Oryantiring Nasıl Yapılır?.....	15
2.1.3. Oryantiringin Tarihçesi.....	15
2.1.4. Oryantiringin Türkiye'deki Gelişimi.....	16
2.1.5. Oryantiring Türleri.....	16
2.1.5.1. Koşu Oryantiringi.....	16
2.1.5.2. Kayak Oryantiringi.....	17
2.1.5.3. Dağ Bisikleti Oryantiringi.....	17
2.1.5.4. Engelliler İçin Oryantiring.....	18
2.1.6. Oryantiringin Faydaları.....	19

2.1.7. Oryantiringin Özellikleri.....	20
2.2. Oryantiring ve Coğrafya Eğitimi.....	21
2.2.1. Oryantiring ve Coğrafya Dersi Öğretim Programı.....	23
2.3. İlgili Araştırmalar.....	26
3. YÖNTEM.....	30
3.1. Araştırmanın Modeli.....	30
3.2. Evren ve Örneklem.....	32
3.3. Verilerin Toplanması.....	32
3.4. Verilerin Analizi	33
4. BULGULAR VE YORUM.....	35
4.1. Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler.....	35
4.2. Birinci Alt Probleme Yönelik Bulgular.....	36
4.3. İkinci Alt Probleme Yönelik Bulgular.....	46
4.4. Üçüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular.....	54
4.5. Dördüncü Alt Probleme Yönelik Bulgular.....	63
4.6. Beşinci Alt Probleme Yönelik Bulgular.....	72
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	73
5.1. Sonuçlar.....	73
5.2. Öneriler.....	77
KAYNAKÇA.....	78
EKLER.....	82

Ek 1. Coğrafya Dersinde Oryantiring Uygulamasına Yönelik Öğrenci Görüşleri Anketi.....	83
Ek 2. Gazi Üniversitesi Beşevler Merkez Kampüs Oryantiring Haritası.....	85
Ek 3.Oryantiring Eğitimi Fotoğrafları.....	86
Ek 4. Oryantiring Etkinliği Fotoğrafları.....	92

TABLolar LİSTESİ

sayfa

Tablo 1: Oryantiring ile İlgili Olan Coğrafya Dersi Öğretim Programında Yer Alan Bazı Coğrafi Beceriler.....	25
Tablo 2: Oryantiring Uygulama Aşamaları.....	31
Tablo 3: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı.....	35
Tablo 4: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı.....	35
Tablo 5: Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türüne Göre Dağılımı.....	36
Tablo 6: 1. Alt Probleme İlişkin Yüzde ve Frekans Analizleri.....	37
Tablo 7: 2. Alt Probleme İlişkin Yüzde ve Frekans Analizleri.....	46
Tablo 8: 3. Alt Probleme İlişkin Yüzde ve Frekans Analizleri.....	54
Tablo 9: 4. Alt Probleme İlişkin Yüzde ve Frekans Analizleri.....	63

KISALTMALAR LİSTESİ

MEB: Milli Eğitim Bakanlığı

CDÖP: Coğrafya Dersi Öğretim Programı

SPSS: Sosyal Bilimler İçin İstatistik Programı

n: Kişi Sayısı

f: Frekans

%: Yüzde

Akt.: Aktaran

1.GİRİŞ

Günümüz dünyasında her alanda olduğu gibi eğitim alanında da hızlı değişimler meydana gelmektedir. Bu değişim özellikle öğretim yöntemlerinde görülmektedir. Öğretim yöntemleri değişirken, diğer derslerde olduğu gibi coğrafya dersi için de öğrenenin öğrenme sorumluluğunu üstlendiği yeni eğitim anlayışının hâkim olduğu bir döneme girmiş bulunmaktayız. 2005 yılında yenilenen coğrafya dersi öğretim programı da (CDÖP) bu gelişmelerden etkilenecek temeline öğrenci merkezli kazanımları almıştır. Aktif öğrenme olarak nitelendirilen bu öğretim modeli çağdaş öğretim yöntemlerinin çekirdeğini oluşturmaktadır.

Aktif öğrenme, öğrenenin öğrenme sürecinin sorumluluğunu taşıdığı, öğrenene öğrenme sürecinin çeşitli yönleri ile ilgili karar alma ve öz düzenleme yapma fırsatlarının verildiği ve karmaşık öğretimsel işlerle öğrenenin öğrenme sırasında zihinsel yeteneklerini kullanmaya zorlandığı bir öğrenme sürecidir (Açıkgöz, 2008: 17).

Aktif öğrenme ile öğrencilerin rolü şöyle gelişmiştir: Öğrencilerin bilgiyi hazır bulan ve alan rolü geride kalmıştır. Artık öğrenciler sahip oldukları bilgileri kullanarak bilgi üretme, karşılaştıkları problemleri çözme ve bilgiyi hayatlarına yansıtma rolünü üstlenmişlerdir. Öğretim ortamında öğrencinin bilgiye sahip olmak için çaba harcaması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

Aktif öğrenme ile öğretmenlerin rolü de şöyle gelişmiştir: Coğrafya dersi öğretim programıyla öğretmenler dersin işleniş konusunda özgür bırakılmıştır. Bu sayede öğretmen öğrenme ortamını istediği gibi şekillendirme imkânı bulmuştur. Derslerde konunun özelliğine göre öğrencilerdeki bireysel farklılıklar da göz önüne alınarak farklı öğretim yöntemleri kullanılmaya başlanmıştır. Eğitim alanında yaşanan bu gelişmeler ışığında coğrafya derslerinde de farklı öğretim yöntemlerinin kullanılmaya başlandığını görmekteyiz.

Aktif öğrenme kapsamında coğrafya derslerinde kullanılabilecek yöntemlerden biri de oryantiring sporudur. Oryantiring, harita ve pusula kullanılarak yapılan bir spor olması ve genellikle doğada, açık havada yapılması itibarıyla coğrafya dersi ile ilişkilendirilebilir. Coğrafya dersi konuları ile ilişkili olduğu görülen bu sporun yeni bir öğretim yöntemi olarak coğrafya derslerinde kullanılabileceği düşünülmektedir.

Coğrafya dersi konuları ile oryantiring yaparken kullanılan ve yeni edinilen bilgilerin paralel olduğu görülmektedir. Oryantiring derslerde kullanılması durumunda öğrencilerin eğlenerek kendi öğrenmelerini gerçekleştirebileceği yani aktif olabileceği bir öğretim yöntemi olabilir. Yurtdışında okulların ders programlarında yer alan oryantiringin ülkemizde de okulların müfredatına girmesi yönünde çalışmalar yapılmaktadır.

Bu araştırma ise öğrencilerin oryantiring hakkında ve coğrafya dersinde oryantiring yapılması konusundaki düşüncelerini ortaya koymak için yapılmıştır. Öğrenci görüşlerini temel alan ve onların görüşlerini belirlemeye çalışan bu araştırmanın giriş bölümünde araştırmanın problem durumuna, problemin cümlesine, araştırmanın amacına, araştırmanın önemine, araştırmanın varsayımlarına, araştırmanın sınırlılıklarına ve araştırmada geçen tanımlara yer verilmiştir.

1.1.Problem Durumu

Eğitimde “Neyi, nasıl ve ne kadar öğretmeliyiz?” soruları eğitimcilerin kafasını sürekli meşgul eden sorulardan olmuştur. Bu sorular içinde özellikle “Nasıl öğretmeliyiz?” sorusu, üzerinde daha çok çalışma yapılan ve cevap aranan soru olmuştur. Diğer derslerde olduğu gibi coğrafya dersi için de “Nasıl öğretmeliyiz?” sorusunun cevabı önem arz etmektedir.

Gelişen eğitim sistemiyle coğrafya dersinde kullanılan öğretim yöntemlerinde büyük yol kat edilmiştir. Öğretmen odaklı diye nitelendirebileceğimiz geleneksel öğretim yöntemleri yerini öğrenci odaklı bir öğretim yöntemlerine bırakmıştır. Lewis’in (1999) öğrenci odaklı nitelikli, “Yapıcı Öğrenim” ismi altında topladığı bu yaklaşımlar öğrencinin çok daha aktif ve etkin olduğu bir öğrenme şeklidir (Demirci, 2008: 58).

Bahsedilen yaklaşımlar, öğretim yöntemleri, teoriler hep “Nasıl öğretmeliyiz?” sorusunun cevabı olarak gelişmektedirler. Öğrencilere okulda ilgilerini çekecek etkinlikler yaptırarak ders işlemek de yine nasıl sorusunun bir cevabı olarak gelişir. Onların derse olan ilgisini arttıracak olan etkinlikler, derse katılım ve o dersle etkileşimleri ile gerçekleşecektir. “Öğrencilerin, dersleri, konuları öğrenebilmeleri için onlarla etkileşim içinde olmaları ve bu etkileşimin de yaşantı eşliğini geçecek biçimde

dikkat çekici olması gerekir.” (Çırak, 2007: 276). Güngördü (2006) ise etkinliklerle öğretilen bir dersin öğrencilere sağladığı yararları şöyle belirtmektedir: “Öğrenciler yalnızca işittikleri (görerek öğrendikleri ve tecrübe edinmedikleri) şeyleri kolayca unutmaktadırlar. Bizzat katıldıkları bir eğitim ve öğretim etkinliği, onların konuyu daha iyi anlamalarına ve kolay kolay unutmamalarına yardım etmektedir (Güngördü, 2006: 10). Ayrıca bir konunun gündelik hayatta kullanılacak özellikte olması öğrenenin dikkatini o konuya çekmede önemli bir etkidir. Okulda öğrenilen bilgilerin gündelik hayata bağdaştırılması bu açıdan önem taşımaktadır. Eğer öğrenci bir bilgiyi günlük hayatta kullanacağını ve o bilginin bir şekilde işine yarayacağını bilirse o konuya daha fazla odaklanacaktır.

Aktif öğrenme kuramıyla yapılan etkinlikler öğrencilere şöyle yararlar sağlayacaktır: Herhangi bir konunun öğrenilmesinde öğrenenin aktif olması, öğrenmek için çaba gösterilmesi, o konunun öğrenilmesi ve hatırlanmasını daha da kolaylaştıracaktır. Hareket etmeye gerek duymadan, sadece dinleyen ve not tutan öğrenciler yerine artık derse daha çok katılan ve derste rahatça hareket eden öğrencilerin olması sayesinde öğrencilerin öğrenme süreçlerine kendi yaptıkları katkı ve öğrenme istekleri artacaktır. Aktif öğrenme kuramının diğer bir yararı da şu olacaktır: Kullanılan etkinliklerle öğrenme sürecinin daha çok çocuklara bırakılması ile okulların ve derslerin sıkıcı imajı yıkılacak, öğrenciler derslerden daha çok yararlanma imkânı bulabileceklerdir. Böylece aşağıda Aydın’ın (2010) da belirttiği gibi öğrencinin derse bakış açısı değişecek aynı zamanda derse yeterince güdülenip dersi sıkılmadan ve zorlanmadan öğrenecekler ve verimlilikleri bir hayli artacaktır.

Öğrencilerin derse verimli bir şekilde katılımını sağlamak için coğrafya dersinin niteliklerinin doğru bir şekilde planlanması gerekmektedir. Bunun için öğrencilerin derse hazır gelmesini sağlamak ve onların dikkatini çekecek şekilde hazırlanması gerekmektedir. Öğrencilerin konulara hazır bulunuşluk düzeyi ve öğrenme stilleri, öğretmenin tercih edeceği yöntem ya da yaklaşım, kullanacağı öğretim materyali ve öğretim hizmeti, öğretim programları ve müfredat gibi faktörler, öğrencinin dersin kazanımlarını davranışa dönüştürmesi için öğretmen tarafından dikkatle ele alınmalıdır (Aydın, 2010: 817).

Derslerde öğrencileri aktif hale getirmek ve onların ilgilerini çekmek için çeşitli yöntemler geliştirilmiştir. Bu yöntemlerin içinde oyunlar da önemli etkiye sahiptir. Oyun ile öğrenme, hem zevkli olmakta hem de öğrenenin aktif olmasını sağlayarak öğrenmeyi kalıcı kılmaktadır. Bu açıdan coğrafya derslerinde oyun ile öğrenmeyi sağlamak önemlidir. Coğrafya dersinin doğa ile iç içe olması sebebiyle doğada oynanan bir oyunu coğrafya dersinde kullanmak aktifliği ve akılda kalıcılığı arttırabilecektir. Nitekim doğada yapılan bir spor olan oryantiringi coğrafya derslerinde kullanmak derslerin zevkli geçmesini sağlayacak, öğrencilerin derse ilgilerini arttıracak ve öğrencilerin başarısını arttıracaktır.

Öğrencilerin coğrafya derslerinde daha etkin kılınması için CDÖP, yapılandırmacı yaklaşım kullanılarak hazırlanmıştır. Buna göre dersin aktif öğrenme ve sorgulamaya dayalı olarak verilmesi, öğrencilerin başarısını yükseltecektir. Aynı zamanda bireye özel öğrenme yöntemlerinin belirlenmesi, bu teorinin önemli bir parçasıdır. Öğrencinin derste nasıl aktif hale getirileceği belirlendikten sonra öğrenciye özel öğretim yöntemi belirlenip bireysel veya grup halinde çalışabilmesine olanak sunulmalıdır (Öztürk, 2006: 32).

Coğrafya dersinde bir öğretim yöntemi olarak kullanılabilecek olan oryantiring, farklı bir öğrenme ortamı yaratacaktır. Ayrıca bireysel ve grup çalışması şeklinde yapılabilmesiyle öğrencilere farklı kazanımlar sağlayacaktır. Coğrafya dersinde özellikle harita bilgisi konuları ile oldukça ilişkili olan oryantiring, bu konuların öğrenilmesinde kolaylık sağlayacaktır. Harita bilgisi konusu içinde, haritanın unsurları, harita okuma ve kullanma becerisi, haritada uzunluk, alan ve eğim konularının öğretilmesinde, haritada ölçek konusunun anlaşılmasında, haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştirmede kullanılabilecek bir yöntemdir. Ayrıca oryantiring, mekânsal algılama becerisi, çevre bilinci, yaşanan çevreyi tanıma, arazide çalışma yapma ve yön kavramını kazanma gibi bilgi ve becerileri de kazandırması açısından coğrafya dersi için önemlidir. Bu durum da coğrafya derslerinde uygulanacak olan oryantiringin coğrafi bilgiyi arttıracığı konusundaki öngörülerimize bir dayanak teşkil etmektedir.

Oryantiringin birçok türünün olmasının yanında çeşitli alan ve mekânlarda yapılabilmesi önemli bir özelliğidir. Oryantiring, doğada yapılabilmesi yanında

okulların bahçelerinde veya spor salonlarında da yapılabilir. Bu özelliğiyle de coğrafya derslerinde kolayca kullanılabilme imkânı sağlar.

1.1.1.Problem Cümlesi

Coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

Bu temel problemin yanında alt problemler olarak şunlar belirlenmiştir:

1.1.2.Alt Problemler

1. Oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?
2. Öğrencilerin cinsiyetleri, oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini etkilemekte midir?
3. Öğrencilerin sınıf düzeyleri, oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini etkilemekte midir?
4. Öğrencilerin okudukları lise türü, oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini etkilemekte midir?
5. Öğrencilerin coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik görüş ve önerileri nelerdir?

1.2.Araştırmanın Amacı

Bu çalışmanın temel amacı, coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik öğrenci görüşlerini belirlemektir. Bu temel amacın yanında ulaşılmak istenen diğer amaçlar da şöyle sıralanabilir:

- ❖ Oryantiringin coğrafya öğretmenleri tarafından kullanılabilecek bir öğretim yöntemi olup olmadığını belirlemektir.
- ❖ Okulların fiziki yapısı göz önüne alındığında oryantiringin okullarda uygulanabilirliğini belirlemektir.
- ❖ Oryantiringin coğrafya dersi için gerekli olup olmadığını belirlemektir.
- ❖ Coğrafya dersi konuları ile oryantiringin bağlantılı olup olmadığını, bu derste yeni bilgilerin öğretilmesindeki ve öğrenilen bilgilerin pekiştirilmesinde rolünü belirlemektir.
- ❖ Coğrafya dersine yönelik öğrencilerin olumsuz tutumlarının değiştirilmesinde ve derse olan ilgilerini arttırmada oryantiringin rolünü belirlemektir.
- ❖ Yapılan literatür taramasında ortaöğretim coğrafya derslerinde öğretim yöntemi olarak kullanılması düşünülen oryantiringin coğrafya dersi konuları ile bu şekilde ilişkilendirildiği bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu alandaki eksikliği gidermektir.

1.3.Araştırmanın Önemi

Öğrenmenin ne olduğu ve nasıl gerçekleştiği, eğitim bilimcilerin yüzyıllardır ilgi duyduğu ve açıklamaya çalıştığı bir konu olagelmıştır. Bununla birlikte, öğrenmenin nasıl gerçekleştiğine ilişkin ilk bilimsel ve deneysel çalışmalar, 20. yüzyılın başlarında gerçekleşmiştir. Bu çalışmalar sonunda, öğrenmenin nasıl olduğu konusunda çeşitli öğrenme kuramları geliştirilmiştir (Gültekin, Karadağ, Yılmaz, 2007: 504).

Eğitimde yaşanan gelişmeler, öğretim yöntem ve teknikleri ile öğrenme kuramlarının gelişmesini sağlamıştır. Özellikle, geçen yüzyılın ikinci yarısında eğitimde yaşanan gelişmeler eğitim alanında köklü değişiklikler yapılması gerekliliğini ortaya koymuştur. Metot, teknik ve kuramların yanında öğretim yaklaşımlarında da önemli gelişmeler yaşanmaktadır. Artık günümüz yaşam boyu öğrenme kavramının benimsendiği bir çağdır. Bu bağlamda bireylerin bilgileri sadece sınavlar için ezberleyip sınavlarda yazmaları için değildir. Onlardan istenen daha çok, bilgileri anlamlı bir şekilde yorumlamaları, öğrendiklerini günlük hayatta kullanıp iletişim kurma, sorun çözme, karar verme gibi beceriler haline getirmeleridir. Böylece öğrencilerin eğitimdeki rolünün değişmesi ışığında yeni öğretim yöntemlerine ihtiyaç duyulmuştur. (Şahin, 2007: 135).

Öğrencilerin öğrendiklerinin kalıcı olması için, öğrenciler derslerde daha aktif olmalıdır. Bunun için öğrenci derslerde yaparak, yaşayarak öğrenmelidir. Eğitim bilimciler tarafından 20. yüzyılın ikinci yarısında ortaya atılan çağdaş öğretim yöntemleri coğrafya dersinde de kullanılmaya başlanmıştır. Taş'ın coğrafya dersinin laboratuvar atmosferinde işlenmesi ve zihin haritalarından yararlanılması, çağdaş öğretim yöntemine bir örnektir (Taş, 2008: 152).

Coğrafya dersinin laboratuvarı olarak adlandırılan doğada eğitim yapmak öğrencilerin hem ilgisini çekmekte hem de onlara öğrendiklerini uygulamak için ortam sağlamaktadır. 2005 yılı CDÖP'de öğretmen, bu öğretme ortamı konusunda büyük oranda serbest bırakılmıştır. Bu program, derslerin sadece kitaptaki bilgiler çerçevesinde ve sınıf içerisinde değil, derslerin farklı etkinlikler ile çeşitli öğrenme ortamlarında işlenmesine olanak sağlamıştır.

Öğrencilerin bireysel farklılıkları, öğretim yöntem ve tekniklerinin seçilmesinde önemli bir etkidir. Bireysel farklılık göz önüne alınarak öğretim yöntemlerinin farklı olması gerekir. Bazı öğrenciler sadece görmeyle, bazıları sadece yazmayla, bazıları sadece dinlemeyle, bazıları ise dokunmayla öğrenirler. Fakat çoğunlukla öğrenciler yaparak ve yaşayarak daha iyi öğrenmektedir. Bu durum ise öğretmenlerin, sınıflarında farklı öğrenme tarzlarına sahip öğrencilerin bulunduğu farkında olmasıyla tüm öğrencileri kapsayabilecek şekilde ders ve etkinlik planı yapması gereksinimini ortaya çıkarır. Eğer her konu hep aynı şekilde, aynı yöntemle işlenirse sadece bir grup öğrenci bu derslerden yararlanabilir. Bununla beraber hiçbir öğretim yönteminin tüm öğrenciler için yararlı olacağı söylenemez (Akt. Şahin, 2007: 137).

Öğrencilerin öğrenme özellikleri birbirinden farklıdır. Bu durum göz önüne alınarak derslerde farklı öğretim yöntemlerinin kullanılması yerinde olacaktır. Öğretimin zenginleştirilmesi açısından konuların aktarımında çok çeşitli yöntemler kullanılır. Bu yöntemlerden biri de eğitimde oyun yöntemidir. Coğrafya derslerinde kullanılan çağdaş öğretim yöntemleri kapsamında coğrafya dersi ile yakından ilişkili olan oryantiring sporu da coğrafya derslerinde bir öğretim yöntemi olarak kullanılabilir. Oryantiring, aslında gündelik hayatta farkında olmadan kullandığımız bir spordur. Oryantiring, eğitim ve öğretimde bilinçli bir şekilde kullanıldığında öğrencilerin okulda öğrendiklerini gündelik hayata transferini sağlama açısından da yararlı olacaktır. Oryantiring, şehir içinde, doğada, parkta uygulanacağı gibi okulların spor salonlarında da uygulanabilir özelliktedir. Oryantiringin özel bir mekân aramama özelliği ve uygulanmasında bu şekilde çeşitlilik olması eğitim alanında daha kolay kullanılmasını sağlamaktadır.

Günümüzde bilgisayar ve yoğun teknoloji içinde büyüyen çocuklar; doğadan uzakta, orman, su ve toprak gibi birçok doğal değerlerin farkında olmadan büyümektedirler. Bu anlamda Demirci coğrafyanın üstlendiği bir rol olduğunu düşünmektedir. Bu rolü çarpıcı bir şekilde şöyle vermektedir:

Öğrenciler, coğrafya dersleri ile ciğerlerine çektikleri havanın önemini, üzerinde oynadıkları toprağın değerini ve nihayetsiz ihtiyaçlarını karşılamak için kullandıkları sınırlı yeryüzü kaynaklarının kıymetini anlamakta ve insan olarak yeryüzünde sahip olmaları gereken yapıcı rollerinin farkına varmaktadır (Demirci, 2008: 57).

Oryantiring, günümüz çocuklarının doğa bilincini, doğal kaynaklara ve çevreye karşı farkındalıklarını arttırma konusunda coğrafya dersinin en büyük yardımcılarından biri olacaktır.

Oryantiring; haritaları okuyabilme, arazi çalışmaları yapma, coğrafi bilgileri sorgulama, yorumlama ve değerlendirme becerilerinin birlikte geliştirilmesinde kullanılabilecek, coğrafyacılar için önemli yöntemlerden biridir. Bu yöntem, coğrafya eğitimi alanında istenilen düzeyde kullanılsa da günümüzde yetmişden fazla ülkede federasyonlu olarak yapılmakta olan bir yarışma ve spordur (Akt. Tuna, Balcı, 2013: 2).

Coğrafya dersi, öğrencilerin bazı konuları ezber yapmasını değil, onlara kendi uygulamalarını yapma fırsatı veren ve öğrendiklerini yaşamlarına kolayca aktarmalarını sağlayan bir yapıya sahiptir. Öğrencilerin derslerde kendi kendilerine bir şeyler öğrenmelerini sağlamak, derslerin daha verimli geçmesine olanak tanıyacaktır. Yani teorik bilgiler vermek yanında uygulamalar yaptırmak da öğretimde zenginliği sağlar, verimi arttırır. Bu noktada derslerde aktifliği sağlayan ve günlük hayat ile ilişkili olan oryantiringi coğrafya derslerinde kullanmak yararlı olacaktır. Uygulanması harita kullanımı gerektiren ve uygulanan kitlenin harita okuma becerisine sahip olması gereken oryantiring, coğrafya dersinde verimli bir etkinlik olacaktır. Coğrafya dersi ile yakından ilişkili olduğundan derslerde rahatlıkla kullanılabilecek bir öğretim yöntemi olabilir. Oryantiring, “koşarak satranç oynama” olarak adlandırılan ve bedensel gelişimi sağlamanın yanında zihinsel becerilerin gelişimine de katkıda bulunan bir spordur.

Oryantiring, zihinsel ve fiziksel beceri gerektiren ve aynı zamanda bu becerileri geliştiren bir spordur. Bu sporun coğrafya derslerinde kullanılması, öğrencilerin konuları eğlenerek öğrenmesini sağlarken aynı zamanda becerilerini de geliştirmelerine katkı yapar. Derslerin etkin öğrenme ile işlenmesinin önem kazandığı günümüzde coğrafya öğretiminde oryantiring uygulanması farklı bir yöntem teşkil etmektedir. Ayrıca oryantiringin coğrafya dersi konuları ile bağlantılı olması açısından bu ders içinde kullanılması önemini arttırmaktadır. Coğrafya dersinin özellikle harita çeşitleri, haritada ölçek konusu ve yeryüzü şekillerini göstermede kullanılan izohips yöntemi ile yakından ilgili olduğunu söyleyebiliriz. Oryantiring yapmak isteyen bir kişinin adı geçen coğrafya konularını bilmesi gerekmektedir. Bu konuların öğretilmesinde veya

öğretilen bu konuların pekiştirilmesinde oryantiring, doğa ile iç içe yapılması hususunda coğrafya dersi ile bağlantı kurmaktadır.

Yapılan literatür taraması sonucunda harita ve pusula ile yapılan bir spor olan oryantiring ile coğrafya dersini ilişkilendiren çok az sayıda çalışma olduğu görülmüştür. Özellikle ortaöğretim düzeyinde böyle bir çalışma bulunmaması bu araştırmanın önemini arttırmaktadır. Bu çalışmanın diğer bir önemi de oryantiringin coğrafya dersinde kullanılması durumunda öğrenme ortamının sınıf dışına çıkarılacağına kanıtı olmasıdır. Oryantiring çeşitli mekânlarda yapılabilmesi ile bunu sağlayabilecek özelliktedir. Oryantiringin coğrafya derslerinde kullanılması hem bu dersin daha eğlenceli geçmesini sağlaması hem de öğrenilen bilgilerin kullanılması ve pekiştirilmesi açısından önemlidir. Diğer yandan kalıcı öğrenmeyi sağlayan, öğrencilerin aktif olduğu yapılandırmacı yaklaşım niteliği taşıyan oryantiringin, coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini ortaya koyması bu çalışmanın önemini arttırmaktadır.

Bu çalışmada coğrafya dersinde oryantiringin yapılmasına yönelik öğrenci görüşleri üzerinde durulacaktır. Çalışma, günümüzde değişiklik gösteren öğrenme yöntemleri ve ortamlarına bir yenisini katması bakımından önemlidir.

Oryantiring yaparken haritaların kullanılması ve derslerde öğrenilen bilgilerin kullanılmasını sağlayan bir etkinlik olması oryantiringin coğrafya dersi için önemini ortaya koymaktadır. Derslerde oryantiring gibi ilgi çekici ve eğlenceli uygulamalar, öğrencilere okulu ne derece sevdireceğini ve ilgilerini ne derece arttıracaklarını ortaya koyması açısından önemlidir.

Önümüzdeki dönemlerde coğrafya derslerinde kullanılması düşünülen oryantiring hakkında, böyle bir çalışmanın yapılmadığı görülmüştür. Derslerde oryantiringin bir öğretim yöntemi olarak kullanılması hakkında öğrencilerin görüşlerini ortaya koyan bu çalışma, bu açıdan önem taşımaktadır. Bir nevi derslerde kullanılmadan önce oryantiring hakkında fizibilite çalışması olarak düşünülebilir.

1.4.Varsayımlar

Bu araştırmada aşağıdaki belirtilenler varsayılmıştır.

1. Araştırma için hazırlanan anketin öğrencilerin coğrafya dersinde oryantiring yapılmasına yönelik görüşlerini yansıtacağı,
 2. Araştırma için seçilen yöntemin, araştırmanın amacına uygun olduğu,
 3. Araştırma için seçilen örneklemin evreni temsil ettiği,
 4. Öğrencilerin uygulama sırasında kontrol altına alınamayan dışsal etkenlerden aynı derecede etkilendiği,
 5. Örneklemi oluşturan öğrencilerin öğrenmeye karşı ilgilerinin aynı olduğu,
 6. Örneklemi oluşturan öğrencilerin araştırma sonucunu etkileyecek etkileşimde bulunmadıkları,
 7. Uygulanacak olan anketin kapsamının yeterli olduğu,
 8. Araştırmaya katılan öğrencilerin ankete doğru ve samimi cevaplar vereceği,
 9. Evreni temsil etme yeterliliğine sahip, örneklemi oluşturacak kadar kişiye anket uygulandığı,
- varsayılmıştır.

1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırmanın sınırlılıkları aşağıdaki gibidir;

1. Bu araştırmada uygulanan oryantiring, profesyonel bir spor dalıdır. Bu sporun uygulama başarısı, oryantiring yapan 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin becerileri,
2. Bu araştırmada veri toplamak için kullanılan anketteki soruların kalitesi,
3. Oryantiring uygulaması, uygulayıcının uygulama yeterliliği,
4. Araştırmaya katılan öğrencilerin ankete verdiği cevaplar,
5. Araştırmaya katılan öğrencilerin coğrafya dersine yönelik ilgileri,
6. Oryantiringin büyük kitlelere uygulanmasının zor bir iş olması nedeniyle örnekleme oluşturan birey sayısı, bu araştırmanın sınırlılıklarıdır.

1.6.Tanımlar

Oryantiring çok bilinen bir spor dalı değildir. Bu sporda kullanılan bazı terimler vardır ve oryantiring yapan kişilerin bu terimleri bilmesi gerekir.

Bu terimler şunlardır (Akt. Çetinkaya, 2011: 10):

Başlangıç: Yarışmacıların haritaya girdikleri noktadır. Sadece boş fener bulunur.

Bitiş/Varış noktası: Bitiş/Varış noktası yarışmacının müsabakayı bitirdiği yerdir. Bitiş noktası haritada iç içe geçmiş 5 ve 7 mm çaplarında iki daire ile gösterilir.

Coğrafi Kuzey: Meridyenlerde gösterilen kuzey, Kuzey kutbunu gösterir ve manyetik kuzeyle çakışmaz.

Elektronik Hedef Kontrol Sistemi: Sporcuların zamanlarının, hedeflere doğru sırada uğrayıp uğramadığının kontrolünü elektronik olarak hesaplamaya yarayan sistemdir.

Fener: Kontrol noktalarının yerini belirlemek için genelde 30x30 boyutlarında turuncu- beyaz renkte üçgen prizma şeklinde yapılmış işaretlerdir.

Güvenlik Düdüğü: Katılımcı/sporcunun kaybolma ya da sakatlanması durumunda bir dakikalık aralarla altı kısa düdük çalması ve yerini belli edip yardım istemesi.

Hedef Bilgi Kartı: Hedef bilgi kartı fener ile haritada verilen hedef ile ilgili resmin arasındaki ilişkiyi açıklamaya çalışan oryantiringe has sembollerden oluşmuş/oluşturulmuş bir karttır.

Kontrol Kartı: Koşucuların kontrol noktalarına geldiklerini belirten ve üzeri numaralandırılmış kartlardır.

Kontrol mührü/zımbası-elektronik hedef kontrol ünitesi: Hedef kontrol kartlarındaki ilgili bölümleri işaretlemek amacıyla kontrol noktalarına konan, her birinin işaretinin farklı olduğu özel yapılmış mühürler/zımbalardır. Elektronik sistem kullanıldığında mühür/zimba yerine kodları birbirinden farklı elektronik hedef kontrol ünitesi kullanılır.

Kontrol/Hedef Noktası: Sporcuların bulmaya çalıştıkları, fenerlerin asılı olduğu hedef noktalarıdır. Hedef noktaları harita üzerinde çapı 6 mm olan dairelerle gösterilir. Hedef dairenin merkezindedir.

Mühani Çizgileri: Her noktasının aynı yükseklikte olduğu düşünülen kahverengi çizgilerdir.

Oryantiring Haritası: Özel renkler ve sembollerden yapılmış oryantiring çalışmalarına yarayan coğrafik haritalardır.

Zimba: Sert bir maddeden yapılmış ucunda küçük iğnelerin bulunduğu 9mm genişlediğinde ve hedefe iliştirilmiş bir alettir.

2.KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.ORYANTİRİNG

2.1.1.Oryantiring Nedir?

Oryantiring (Orienteering): Oryantiring, harita ve pusula kullanılarak yapılan, doğada yön bulma becerisinin ve büyük bir alanı kapsayan koşunun toplamı olan bir spordur. Yarışmacılar, birer dakika aralıklarla yarışa başlarlar ve belirlenen sırayla haritalarındaki işaretlenmiş kontrol noktalarını ziyaret etmeyi amaçlarlar (Tsiligirides, 1984: 1).

Oryantiring yarışı fiziksel yeterlilik ve navigasyonel beceri gerektiren bir koşu yarışı türüdür. Katılımcılar pusula ve bir harita (ölçek: 1:10.000 veya 1:15.000) kullanarak belli bir sayıdaki kontrol noktalarını önceden düzenlenmiş bir sırada ziyaret etmek zorundadırlar. Parkuru en kısa sürede tamamlayan kişi oyunu kazanır. Katılımcıların yaş aralığı 10 yaşın altından 70 yaşın üstüne kadar geniş bir kapsamdadır. Kesin sayısı oryantiring türüne göre değişmek üzere yarışlar için en fazla 15 tane yaş kategorisi oluşturulur. Ayrıca bayan ve erkek ayrı sınıflarda da yarışabilir. Etkinliklerin kapsamı şu şekildedir: (1) yerel; (2) renk kodlu; (3) rozet; (4) ulusal. Her oryantiring etkinliğinde değişken uzunluk ve teknik zorluklar içeren parkurlar bulunur ve yarışçılar yaşlarına, fiziksel yeterliliklerine ve deneyimlerine göre bir parkur seçerler. Sporun teknik yanını güçlendirmek için yarışmacılar 1 dakika aralıklarla yarışa başlatılırlar (Bird, Bailey, Lewis, 1993: 1).

Oryantiring koşarak hedef bulma sporudur. Hedefler harita üzerinde verilen sıralama üzerinde bulunmalıdır. Hedeflerin en kısa sürede bulunması gerekir.

Bir spor etkinliği olarak oryantiring, (koşarak-kayarak-bisiklet sürerek veya diğer şekillerde hedef bulma) katılımcıların/sporcuların bilinmeyen veya az bildikleri bir alanda, harita ve pusula yardımı ile harita ve pusula yardımı ile yönlerinin bulup önceden yerleştirilmiş ve haritaya işaretlenmiş hedefleri bulmaya çalıştıkları bir spordur. Daha basit tanımla oryantiring, harita yardımıyla bulunacak yerin ve gidilecek yolun bulunmasıdır. Bireysel veya takım olarak yapılır (Akt: Deniz, Karaman, Bektaş, Yoncalık, Güler, Kılınç, Ateş, 2012: 7).

Oryantiring sporunu diğer sporlardan ayıran en temel özellik sporcuların bir parkuru ya da lideri takip etmeden koşmasıdır. Başlangıç noktasından gidilmek istenen

noktaya gidebilmek için her sporcunun kendi belirlediği şekilde ulaşması sonucu sonsuz sayıda yol bulunmaktadır. Sporcuların hem kendi fiziksel yeterliliklerini hem de diğer sporcuların fiziksel özelliklerini karşılaştırarak ve arazi yapısını da bu değerlendirmelerine katarak kendileri için en kısa sürecek parkura en kısa sürede karar vermeleri gerekmektedir. Bu değerlendirmeden oryantiringin hem zihin hem de fiziksel yeterlilik gerektirdiği sonucuna varılabilir. Hatta bu durum sporcular arasındaki fiziksel kapasiteden gelen farkları ortadan kaldırabilmektedir (Çetinkaya, 2011: 4).

2.1.2.Oryantiring Nasıl Yapılır?

Oryantiringde amaç verilen haritada gösterilmiş kontrol noktalarına sırasıyla ve en hızlı şekilde ulaşmaktır. Her kontrol noktasında turuncu-beyaz renkli bayraklar bulunmaktadır. Sporcular bayraklara ulaştıklarında bayrağa iştirilmiş zımbayı ellerindeki fişi ya da haritalarındaki uygun bölgeyi zımbalayarak her bir kontrol noktasına ulaştıklarını kanıtlamaktadırlar. Zimba yerine elektronik sistem kullanıldığı yarışmalar da bulunmaktadır. En kısa sürede tamamlamak üzere iki hedef arasında birçok seçenek arasından nasıl gidebileceklerine kendileri karar verirler. Yarışmayı tamamlamak için tüm hedefleri dolaşmak zorunludur. Başlangıç noktasından yarışmacılar aynı anda çıkartılmazlar, aralarında birkaç dakika farkla start alırlar ki bu onların hedefleri beraber dolaşmalarını ya da birbirlerini takip etmelerini engeller. Eğer yarış içinde karşılaşsalar bile, birbirlerini izlemeleri yasaktır (Akt. Deniz, vd., 2012: 7).

2.1.3.Oryantiringin Tarihçesi

Oryantiringin doğuşu 19.yy'nin sonlarında Norveç ve İsveç Birleşik Krallığı askeri organizasyonları arasında düzenlenen oryantiring müsabakalarıyla başlamaktadır. Oryantiring kelimesi ilk kez askeri çevrelerce harita ve pusula yardımıyla bilinmeyen alanları geçmek anlamında kullanılmıştır (Akt. Aksın, 2008: 33).

Oryantiring ilk olarak İskandinav ülkelerinde yapılmaya başlanmıştır. Doğuş yeri İsveç'tir. Bölgenin coğrafi özellikleri yılın büyük bir bölümünün kar altında geçirilmesine sebep olmaktadır. Bu yoğun kar ve sis dolayısıyla insanlar yollarını bulmakta zorluk çekmişlerdir. Çözüm olarak gidiş dönüş yolları üzerinde bazı kriterler belirleyip yollarını bulmaya çalışmışlardır. Teknolojinin ilerlemesiyle daha detaylı

haritalar oluşturulmuştur. Ölçek kavramı haritaların büyütülmesini ve daha çok bilgi aktarımını sağlamıştır. Günümüzde oryantiring dünya çapında yaygın bir spor haline gelmiştir (Deniz vd., 2012: 15).

2.1.4.Oryantiringin Türkiye’deki Gelişimi

Oryantiring ülkemizde ilk olarak askerler arasında yapılmaya başlanmıştır. İsmi “Koşarak Hedef Bulma” olarak duyurmuştur. Oryantiring yapan ilk Türkler 1971 Ağustos ayında Norveç’e giden askeri pentatlon takımından Binbaşı Hüsamettin YILMAZ ve Binbaşı Çetin GÜRSES olmuşlardır. Norveç Alferna Oryantiring Kulüp başkanı Gunnar Frycklund bu Türk grubuna oryantiring sporunu tanıtmıştır. Bu grup daha sonra Viavalla’da yarışmalara katılmışlardır. Oryantiringin ve askerliğin çok önemli ortak iki kavramı harita ve pusuladır. Böylece oryantiring Silahlı Kuvvetler’de spor olarak yapılmaya başlamıştır (Akt. Aksın, 2008: 45).

2.1.5.Oryantiring Türleri

Uluslararası Oryantiring Federasyonunun tanıdığı oryantiring türlerini “Çocuklara Oryantiring Eğitimi” isimli eserden faydalanarak şu şekilde sıralayabiliriz (Akt. Deniz vd. 2012: 7):

2.1.5.1. Koşu Oryantiringi

Zihinsel ve bedensel olarak çok iyi olmayı gerektiren oryantiring türüdür. Bu türde başarılı olmak için katılımcıların harita ve pusula kullanarak kendileri belirledikleri rotada çok hızlı hareket etmenin yanında iyi bir harita okuma becerisine, konsantrasyona ve çabuk karar verme yeteneğine sahip olmaları gerekir. Zorlu arazi koşullarında yüksek bedensel dayanıklılık gerektiren bir türdür (Akt. Çekin, Aylar, Çebi, Öztürk, 2008: 57)

Oryantiring büyük miktarda zihinsel elementleri içeren bir dayanıklılık sporudur. Sporunun pusula ve haritayla koşarken izlemesi gerektiği işaretlenmiş bir rota yoktur. Oryantiring haritası arazi hakkında yeterli detayları içerir (tepeler, arazi yapısı, engeller gibi).

Oryantiringte başarılı olmak için sporcu mükemmel bir harita okuma becerisine, mutlak bir konsantrasyona ve yüksek bir hızda koşarken çabuk ve doğru rotayı seçebilme becerisine sahip olmalıdır.

Gerekli malzemeler: yarışma forması, ayakkabılar, haritalar, pusula ve kontrol kartıdır.

2.1.5.2. Kayak Oryantiringi

Kışın arazide yapılan dayanıklılık gerektiren oryantiring türüdür. Diğer oryantiring türleri ile benzerdir. Diğer türlerde olduğu gibi fiziksel ve zihinsel olarak yüksek seviyelerde olmak gerekir. Bu tür için çok iyi kayak yapabilme ve harita okuma becerisinin birleştirilmesi gereklidir. Yarış sırasında sporcu yüksek hızda giderken çok farklı rotalar tercih edilebilir. (Akt. Çekin, vd., 2008: 57).

Kayak oryantiringi, bir dayanıklılık ve kış sporudur. Yazın uygulanan oryantiringe benzer bir şekilde uygulanır ve büyük miktarda dayanıklılık ve zihinsel performans gerektirir. Elit düzeydeki bir kayak oryantiringcisi iyi bir dayanıklılık kayakçısı, iyi bir harita okuyucusu ve bu iki yeteneği birleştirebilendir. Atletler her yarışta yüzlerce rota seçiminden birini yüksek süratle yapabilmelidir.

Gerekli malzemeler: Kayak malzemeleri, harita tutacağı, harita, pusuladır.

2.1.5.3. Dağ Bisikleti Oryantiringi

Oryantiring ve dağ bisikleti meraklıları için ilgi uyandırıcı bir spordur. Bu tür için en önemli gereksinimler rota seçimi ve yön kavramıdır. Bisikleti arazideki iniş çıkışlarda iyi bir şekilde sürme becerisi gereklidir (Akt. Çekin, vd., 2008: 57).

Dağ bisikleti oryantiringi, diğer oryantiring branşlarında da olduğu gibi bir dayanıklılık sporudur. Bu oryantiring türü, dağ bisikleti ve oryantiring heyecanlarını birlikte yaşatır. Sporcu için en önemli oryantiring becerileri, rota seçimi ve harita hafızasıdır.

Yüksek seviyedeki bir atlet iyi derecede bisiklete binmeli ve bisikletle tepe yukarı ve tepe aşağı yüksek hızda gidebilmelidir.

Gerekli malzemeler: Bisiklet malzemeleri, kask, harita, pusula, harita tutacağıdır.

2.1.5.4.Engelliler İçin Oryantiring

Sınırlı hareket kabiliyetine sahip kişilerin de oryantiring yarışlarına katılmalarını sağlar. Harita okumaya dayalı oryantiring türüdür. Tekerlekli sandalyeler, bastonlar ve hareket etmeyi sağlayan malzemeler kullanılabilir. Engellilerinde bu sporu yapabilmeleri için kontrol noktaları el becerisi gerektirmeyen türdedir (Akt. Çekin, vd., 2008: 58).

Engelli oryantiring doğal arazide harita okumaya dayalı bir oryantiring disiplini. Bu disiplinin amacı, hareket kabiliyeti sınırlı insanların da yarışmalara katılabileceklerini göstermektir.

Elle veya elektrikle çalışan tekerlekli sandalyeli, yürüme değnekli veya bir yardımcı sayesinde hareket edebilen engellilerin yarıştığı ve süratli hareketin olmadığı bir yarışmadır.

Gerekli malzemeler: Harekete yardımcı malzemeler, harita, kontrol kartı, pusuladır.

2.1.6.Oryantiringin Faydaları

Oryantiring, günlük hayatta ihtiyaçtan ortaya çıkan bir spordur ve bu nedenle günlük hayattaki ihtiyaçları karşılamasının yanında birçok faydası bulunmaktadır. Özellikle bir spor haline geldikten sonra yararları daha da artmıştır.

Oryantiringin faydaları şu şekilde sıralanabilir (Akt. Deniz vd., 2012: 13):

- Oryantiring, fiziki olduğu kadar zihni de çalıştıran son derece sağlıklı ve zekâ gerektiren bir spordur. Sadece fiziğinizi geliştirmekle kalmaz ek olarak baskı ve stres altındayken bağımsız olarak düşünme ve zorlukları çözme yeteneğinizi de geliştirir.
- İki boyutlu haritayı üç boyutlu görmeyi sağlar.
- Bedensel ve zihinsel yetenekleri geliştirir.
- Bireysel yapıldığında, bedensel yorgunluk altında düşünme yeteneğini geliştirir.
- Doğru karar verme yetisini geliştirir.
- Zorluklarla baş etmeyi öğretir.
- Yeteneklerinin sınırlarını (kendini) tanımayı öğretir.
- Takım olarak yapıldığında ise, liderlik vasıflarını arttırır ve dirayetli olmayı öğretir.
- Doğa bilincini uyandırır.
- Açık havada yapılan bir spor dalı olduğu için sporcunun genel bedensel ve yön bulma yeteneklerini arttırırken bireyin kişisel özelliklerini de geliştirir.
- Yanlışta ders alıp doğruya odaklanmayı öğretir.
- Konsantrasyon becerisini geliştirir.
- Hızlı ve yaratıcı düşünme becerisini geliştirir.
- Öğrencilerin mantıklı düşünme ve problemleri bağımsız olarak analiz edip çözme yeteneği geliştirir.
- Yaş, cinsiyet, etnik köken, kültürel köken ve sosyal statüden bağımsız olarak danışmayı ve iletişim kurmayı sağlar.
- Heyecanı arttırır, rekabet duygusunu geliştirir.
- Çevre sevgisini arttırır.
- Ailece doğaya çıkmayı teşvik ettiği için aile içi iletişimi arttırır.

2.1.7.Oryantiringin Özellikleri

Oryantiring, özellikleri bakımından diğer sporlardan farklı bir yapıya sahiptir.

Oryantiringin özellikleri şunlardır (Akt. Aksın 2008: 25):

- Küresel ısınma ve iklim değişikliklerinin yaşandığı dünyamızda çevreci bir doğa sporudur.
- Her yaş ve her cins (bay-bayan) tarafından yapılabilen bir spordur.
- Herkes tarafından kolaylıkla yapılabilecek birçok türü bulunan kitle sporudur.
- Dünyanın en ucuz doğa sporlarından biridir.
- Ailece yapılabilen ender sporlardan biridir.
- Rota seçimi bu sporun püf noktasıdır.
- Her yerde ve her mevsimde kolaylıkla uygulanabilir olmasından dolayı hızlı bir büyümeye imkânı olan bir spordur.
- Bedensel aktivitenin yanında, beyin gücüyle yapılan bir branş olma özelliğinden dolayı zihinsel gelişimine yönelik etkin bir spordur.
- Ülkemizin coğrafi konumunun avantajı sayesinde her mevsim oryantiring potansiyeli çok zengin ve geniştir.
- Doğal alanlarda, suni dış mekânlarda ve hatta iç mekânlarda bile gerçekleştirilebilir.
- Rekreasyonel ve turizm organizasyonlarında kolay ve etkin uygulanabilir.
- Özellikle gençler ve çocukların severek tercih ettiği bir spordur.
- Öğrencilerin mantıklı düşünme ve problemleri bağımsız olarak analiz edip çözme yeteneğini geliştirdiğinden dolayı tam bir öğrenci sporudur.
- Oryantiring, çevreci bir spordur. Binlerce kişinin katıldığı yarışlardan sonra ertesi gün aynı araziye giderseniz ayak izlerinden başka hiçbir şey göremezsiniz.

2.2.ORYANTİRİNG VE COĞRAFYA EĞİTİMİ

Oryantiring incelendiğinde coğrafya dersi ile yakından ilişkili olduğu görülür. Oryantiring yapan kişinin sahip olması gereken bilgiler ve oryantiring yaparken edindiği kazanımlar coğrafya dersi konuları ile örtüşmektedir. Sahip olunması gereken bilgiler ve öğrenilen bilgilere bakıldığında genelde coğrafya dersinin harita bilgisi konularıdır. Bu bakımdan, oryantiring ile coğrafya dersi bağlantılıdır, denilebilir. Aslında günlük hayatta farkında olmadan oryantiring yapılmaktadır. İnsanlar bir yerden başka bir yere giderken en kısa yolu tercih etmektedir ve oryantiringin temelinde de bu vardır. Oryantiring coğrafya dersi ile dirsek temasındadır. Hem coğrafya konularının öğretilmesinde rol oynamakta hem de günlük hayatta coğrafya konularının nasıl kullanılacağını göstermektedir. Bu bilgiler ışığında oryantiring, coğrafya derslerinde kullanılabilecek bir etkinlik olabilir.

İnsanoğlu yaratılışından beri içinde yaşadığı çevreyi tanıma ihtiyacı duymuş ve bu ortam dâhilinde gelip gittiği güzergâhı, yaşamını sürdürdüğü yerleri öğrenip buna göre yön tayini yapmaya gayret sarf etmiştir. Bu haliyle coğrafya insanlığın yaşı kadar eski bir kavram olmasına rağmen, insanların bu tarz gereksinimlerinden kazandıkları deneysel bilgiyi ilk defa sistemli bir yapıya kavuşturup coğrafyaya bilim karakteri kazandıranlar Eski Yunanlılar olmuştur (Oruç, Tokcan, Demirkaya, 2006: 16).

Harita okuyabilme, haritada ya da arazide yön bulabilme kişilerin günlük hayatta sahip olmaları gereken becerilerdendir. İyi harita okuryazarlığı aslında hayatımızın her bölümünde yer alır. Bir yerden başka bir yere kaybolmadan varabilmek, büyük şehir trafiğinde araba kullanırken en kısa yolları seçebilmek ve iyi adres tarif edebilmek için bu beceriye ihtiyaç duyarız. Harita okuryazarlığı aslında toplumda her bireyin az çok edinmesi gereken bir beceridir. Günümüzde artık birçok gelişmiş ülkenin yaptığı gibi bizde de bu becerinin okullarda verilip, öğrencilere kazandırılması ve eğitim sistemimize alınması hedeflenmektedir (Akt. Tuna ve Balcı, 2013: 3).

Günlük hayatta fark etmeden coğrafya bilimini kullanırız. Aslında coğrafya becerimizle evimizden okula ya da işe gidip geliriz. Coğrafya biliminin en temel öğelerinden birisi olan yön algısı iyi olmayan bireylerin arabayla ya da yürüyerek istedikleri hedeflere kolayca ve yollarını karıştırmadan ulaşmaları zordur. Yön bulma, gideceği yolu seçebilme gibi eylemler zihin haritalarımız ve bu haritalara yerleştirilen

mekân bilgileriyle gerçekleşir. Bu olayları gerçekleştirebilen insanlar coğrafi bilgiye de sahip demektir (Taş, 2006: 135).

Harita okuryazarlığı becerisi, coğrafya eğitim ve öğretiminin önemli parçalarından birisidir. Doğa olaylarının yine doğada gözlemlenmesi, doğa olaylarının yeryüzüne nasıl dağılmış olduğu yani teoride verilen coğrafi bilgilerin pratiğe dönüştürülmesi ancak coğrafi arazi uygulamalarıyla mümkündür. Oryantiring, coğrafi bilgilerin daha iyi anlamlandırılması için gerekli olan bu uygulamaların gerçekleştirilmesinde büyük görev alır. Doğada yapılan bir spor olmasıyla ve çevreyi daha iyi tanıma ve gözlemlene olanağı vermesiyle bu görevi rahatça üstlenebilmektedir (Akt. Tuna ve Balcı, 2013: 3).

Oryantiring, harita ve pusulayla yapılan mantıklı, hızlı karar verme becerisi ve aynı zamanda fiziksel yeterlilik de gerektiren, okul çağından başlayarak her yaşta insanın yapabileceği bir spordur. Bu spor özellikle harita ve pusula kullanımında iyi olmayı gerektirmektedir. Harita ve pusula kavramları ise ilköğretim ve orta öğretim müfredatında coğrafya dersinin konuları kapsamındadır. Bu yüzden bu temel kavramları bireylere en iyi coğrafya öğretmenleri verebilir. Daha ileri eğitim kurumlarında yani üniversitelerde de yine bu kavramlar en iyi coğrafya bölümleri tarafından verilebilir. Sonuç olarak her eğitim düzeyinde öğrencilere oryantiring yaptırılabilir ve iyi bir harita ve pusula kullanma becerisine sahip olan bireyler etkinliklerde fiziksel yeterlilikleriyle de beraber başarılı olacaklardır (Tanrıkulu, 2011: 124).

Oryantiring, harita ve pusula kullanarak arazide yön ve konum bulmak şeklinde tanımlanabilir. Oryantiring, katılımcıların iyi harita okuyabilmesini ve haritada veya arazide yön bulabilmesini, yerini belirleyebilmesini, iyi pusula kullanabilmesini, arazi çalışmalarını hazırlayabilmesini ve teorik coğrafya bilgilerini pratikte gözlemleyebilmesini gerektiren bir spor olduğu için coğrafya bilgilerinin ve becerilerin öğrencilere kazandırılmasında iyi bir araç olabilir. Ayrıca gerçek hayat problemleriyle ilişkili olmasıyla ve çelişkili durumlarda nasıl karar verecekleri konularında bireyleri geliştirmesiyle yararlıdır. Tüm bu bahsedilen coğrafya-oryantiring bağlantısı ve öğrencilere sağlayabileceği yararlar düşünüldüğünde oryantiring etkinliği, coğrafya öğretim programlarında yer almalıdır. Oryantiringden her öğretim düzeyinde coğrafya dersinin öğretiminde faydalanılabilir. Hatta coğrafya öğretmenliği anabilim dalları

oryantiring benzeri bir program ya da etkinlik geliştirebilirler (Akt. Tuna ve Balcı, 2013: 11).

Ülkemizde ilk ve ortaöğretim kurumlarında oryantiring, sosyal bilgiler ve coğrafya dersleri ile akademik düzeyde coğrafya bölümlerinde harita ve pusula kullanımının ve bunlarla ilgili diğer becerilerin yerleşmesinde ve ustalaşmada bir uygulama alanı olarak kullanılmalı, değerlendirilmelidir (Tanrıkulu, 2011: 124).

2.2.1.Oryantiring ve Coğrafya Dersi Öğretim Programı

Coğrafya dersi konuları ile yakından ilişkisi bulunan oryantiringin CDÖP’de 9. sınıfta bulunan bazı kazanımlarla örtüştüğünü söylemek yanlış olmaz. Şöyle ki 9. sınıfta yer alan on kazanımın (A.9.1, A.9.2, A.9.4, A.9.5, A.9.6, C.9.1, C.9.2, D.9.1, D.9.2 ve D.9.3) oryantiring ile bağdaştırılabileceği görülmüştür. Bu kazanımlar içinden de özellikle A.9.4, A.9.5 ve A.9.6 kazanımlarının oryantiring ile doğrudan bağdaştırılabileceğini söyleyebiliriz. Bu kazanımlar şu ifadelere sahiptir.

A.9.4 Bilgileri haritalara aktarmada kullanılan yöntem ve teknikleri kullanım amaçları açısından karşılaştırır.

A.9.5 Koordinat sistemi ve haritayı oluşturan unsurlardan yola çıkarak zaman ve yere ait özellikler hakkında çıkarımlarda bulunur.

A.9.6 Eş yükselti eğrileri ile çizilmiş bir harita üzerinde ana yer şekillerini ayırt eder.

Bu kazanımlar ile öğrencilere aktarılacak istenilen bilgilerin oryantiring kullanılarak verilebileceği düşünülmektedir. Oryantiring yapan bir kişinin harita çeşitlerini bilmesi, harita unsurlarını bilmesi, haritada uzunluk ve alan hesaplamalarını yapabilmesi, izohipslerin özelliklerini bilmesi, izohipsler ile yeryüzü şekillerinin nasıl gösterildiğini bilmesi, profil oluşturabilmesi, eğim hesaplaması yapabilmesi ve konum belirleme gibi bilgi ve becerilere sahip olması gerekir. Bu da gösteriyor ki oryantiring, bu üç kazanım ile verilmek istenen bilgileri kolaylıkla aktarabilmektedir. Ayrıca edinilen coğrafi bilgi ve becerilerin uygulamalarının yapılabileceği bir spordur. Yani

oryantiring, 9. sınıf coğrafya derslerinde özellikle harita bilgisi konuları işlenirken etkinlik olarak kullanılabilecek bir spordur.

Oryantiring, haritaları okuma, arazi çalışmaları yapma, coğrafi bilgileri sorgulama, yorumlama ve değerlendirme becerilerinin birlikte geliştirilmesini içerir. Bu yönleriyle coğrafyacılar için önemli yöntemlerden biridir. Bu yöntem, coğrafya eğitimi alanında henüz istenilen düzeyde kullanılmasa da onlarca ülkede federasyonlu olarak yapılmaktadır. “Harita ve pusula kullanarak yön bulma” olarak tanımlanan oryantiring sporunda yarışmacılar kendilerine verilen harita ve pusula yardımıyla verilen haritada belirtilen noktalara ulaşırlar. Bu yönüyle oryantiring her eğitim seviyesindeki öğrencilere uygulanabilir ve ilgili coğrafi becerilerin kazandırılmasında kullanılabilir. Bu spor coğrafya dersinin öğrencilere kazandırmayı hedeflediği harita okuyabilme, arazi çalışmaları yapabilme, coğrafi bilgileri sorgulayabilme, yorumlayabilme ve değerlendirebilme gibi birçok beceriyi öğrencilere kazandıracaktır (Akt. Tuna ve Balcı, 2013: 2). Bkz. Tablo1.

Tablo 1. *Oryantiring ile İlgili Olan Coğrafya Dersi Öğretim Programında Yer Alan Bazı Coğrafi Beceriler* (Kaynak: MEB, 2005: 21)

Harita Becerileri Şunları İçerir
-Harita üzerinde konum belirleme -Harita üzerine bilgi aktarma -Amacına uygun harita seçme -Haritalardan yararlanarak hesaplamalar yapma -Mekânsal dağılışı algılama -Haritayı doğru şekilde yorumlama -Taslak haritalar oluşturma
Arazi Çalışma Becerisi Şunları İçerir
-Çalışmanın amacını belirleme -Araştırma için plan tasarlama (araştırma öncesi gerekli kaynak, malzeme toplama, takvimlendirme, arazide gerekli olan materyali hazırlama) -Gerekli araç-gereç ve teknolojiyi kullanma -Arazide veri toplama ve kaydetme -Verileri analiz etme -Sonuçlar çıkarma -Öneriler geliştirme -Rapor yazma
Coğrafi Sorgulama Becerisi Şunları İçerir
-Konu veya problemin farkına varma - Konu veya problemi tanımlama ve açıklama - Konu veya problemi analiz etme ve yorumlama - Gelecekle ilgili tahminlerde bulunma ve karar verme - Kişisel çıkarımlarda bulunarak değerlendirmeler yapma ve yargılara varma - Konu veya problemin farkına varma

2.3.İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Şık (2008), “Oryantiring Problemi İçin Sezgisel Bir Yaklaşım ve Örnek Uygulamalar” konulu araştırmasında, Oryantiring sporunun bir çeşidi olan Puan Oryantiring’den esinlenerek tanımlanan Oryantiring Problemini (OP) kullanmıştır. Oryantiring Problemi ile ilgili ilk çalışmayı yapan Tsiligirides’in sezgisel S algoritması iyileştirme aşamaları ile birlikte Visual C# ile kodlamıştır. Ayrıca S algoritması, rassallığı ortadan kaldırarak ve çok kısa işlem süresine sahip olacak şekilde iyileştirme aşamaları ile birlikte düzenleyip aynı yazılımla yeniden kodlamıştır.

Ateş (2007), “Türkiye’deki Oryantiring Sporcularının Karşılaştığı Temel Sorunlar Üzerine Bir Araştırma” konulu araştırmasında, tarama yöntemi ve anket uygulaması yapmıştır. Çalışma sonunda, oryantiring spor kulüplerinin sporculara maddi destek vermediği, federasyonun yeterince yardımda bulunmadığı, yeniliklerin takip edilmediği, oryantiring haritalarının yeterli olmadığı, hakemlerin bilgi düzeylerinin yetersiz olduğu, hakemlerin ulusal ve uluslararası deneyimlerinin yetersiz olduğu, oryantiring malzemelerinin fiyatlarının yüksek olduğu, malzeme çeşitlerinin yetersiz olduğu, oryantiring antrenör sayısı yeterli olduğu, antrenörlerin bilgi birikiminin yeterli olduğu, antrenörlerin uluslararası deneyimlerinin yeterli olduğu, oryantiring kitaplarının yetersiz ve kaynakların sınırlı olduğu vb. sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Kotan (2001), “Oryantiring Tarihi ve Günümüzde Antrenörler İçin Kapsamlı Oryantiring Eğitimi İncelemesi” adlı çalışmasında, fiziksel ve bedensel stres altındayken kritik kararlar alabilen ve rota seçimini iyi yapabilen bir oryantiring sporcusunun hızlı koşu yapabilen bir oryantiring sporcusundan performansları karşılaştırıldığında daha başarılı olacağını savunur. Kotan böylece de oryantiring öğreticisinin sporcuya psikolojik destek de verebilecek şekilde kendini geliştirmesi gerektiğini vurgular. Örnek olarak da bir öğretici aynı zamanda iyi motivasyon verebilme, psikolojik yardımda bulunabilme, iyi bir organizatör ve arkadaş olabilme gibi özellikleri de bünyesinde barındırmalıdır.

Çetinkaya (2011), “Beden Eğitimi Derslerinde Yürütülen Sekiz Haftalık Oryantiring Çalışmalarının Görsel Reaksiyon Zamanına Etkisi” adlı çalışmasında amaç beden eğitimi derslerinde verilen oryantiring eğitimiyle görsel reaksiyon zamanı,

aerobik güç ve anaerobik güç değişkenlerinin bir fark yaratıp yaratmadığını saptamaktır. Katılımcılar 3 gruba ayrılmıştır. Bir gruba 8 hafta boyunca oryantiring eğitimi verilmiş, bir gruba da aynı süre boyunca sprint koşuları çalıştırılmış ve son gruba da hiçbir bedensel çalıştırılma yaptırılmamıştır. Çalışmaların bitmesiyle ulaşılan sonuçlarda oryantiring grubu kontrol grubuyla karşılaştırıldığında yalnızca sol reaksiyon grubunda anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Sprint grubundaysa sadece minimum güç verisinde anlamlı bir farklılık saptanmıştır. Diğer değişkenlerin hiçbirinde anlamlı bir farklılık saptanmamıştır.

Işık (2005), “Oryantiring Sporcularında Denetim Odağı ile Başarı ve Başarısızlık Arasındaki İlişkinin Araştırılması” adlı çalışmada denetim odağı değişkeninin oryantiring sporcularının başarıları üzerindeki etkisini incelemiştir. Bu araştırmada diğer bir önemli amaç da bahsedilen ilişkinin belirlenmesinde bilimsel yaklaşımlar kullanarak bir tespite ulaşabilmektir. Çalışmada istenilen amaçlara ulaşılabilmek için Sporda Başarının Sorumluluğunu Alma Ölçeği (SBSÖ) kullanılmıştır. Ayrıca sporculara, bu ölçeğin yanında, ek bilgi formu da uygulanmıştır. Sonuçlar oryantiring sporcularının % 70,53'ünün iç denetim eğilimli, başarılı sporcuların % 24,24'ünün dış denetim eğilimli ve % 75,76'sının iç denetim eğilimli olduğunu göstermektedir.

Taş (2010), “Oryantiring Sporcuları ile Sporcu Olmayan Bireylerin Stresle Başa Çıkma Becerileri” isimli tez çalışmada amacı yaş, eğitim durumu, sporcu olup olmama durumu gibi değişkenlere karşı bireyin stresle mücadele tarzının nasıl geliştiğinin incelenmesidir. Çalışmada bu amaca ulaşılabilmek için “Stresle Başa Çıkma Tarzları Ölçeği (SBÇÖ)” kullanılmıştır. Araştırma sonucunda oryantiring sporcusu olma, erkek olma ve yaşça büyük olma değişkenleri anlamlı farklılık yaratmışlardır. Bu değişkenlere sahip bireyler stresle karşılaştıklarında kendilerine güvenen yaklaşım tarzı göstermekte ve daha iyimser olmaktadır.

Aksın (2008), “Oryantiring Sporunda Kent İçi Organizasyonlar Üzerine Bir İnceleme” konulu araştırmasında, kaynak tarama, derleme ve yüz yüze görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Dünyada oryantiringin gelişimi hakkında bilgi verilmiştir. Araştırmada parklarda yapılan oryantiring uygulamasının diğer oryantiring türlerine göre uygulamasının da kolay olduğu vurgulanmıştır. İnsanlar günlük hayatta farkında

olmadan oryantiring ile iç içe olmaktadır. Oryantiringin insanlara tanıtılması için çeşitli etkinlikler yapılmalıdır. Özellikle üniversite, ilköğretim ve ortaöğretim okullarında yaygınlaştırılmasına öncelik verilmelidir. Bir araştırmaya göre katılımcılara oryantiring sporunu ilk kez nerden duydukları sorulmuş ve %80,2 üniversite %4,9'luk oran ise gazete ve televizyonlardan cevabını vermiştir. Bu araştırma bağlamında görsel medyada daha fazla yer alabilmek için park oryantiring etkinliklerine önem verilmesi gerektiği üzerinde durulmuştur.

Çekin, Aylar, Çebi ve Öztürk (2008), “Spor Turizmi: Amasya’da Oryantiring Sporuna Uygun Alanların Belirlenmesine Yönelik Bir Uygulama Örneği (İnegöl Dağı)” isimli araştırmasında Amasya’da spor turizmi amacıyla kullanılabilecek yeni alanlar belirlemek amacını taşımaktadır. Araştırma süresince Amasya’da oryantiring yapılabilecek uygun doğa alanlarında incelemeler yapılmıştır. Araştırma sonucunda Amasya’nın oryantiring yapılabilecek birçok alana sahip olduğu ortaya çıkmıştır. Araştırma doğrultusunda örnek olarak bu şehrin kuzeybatısında bulunan İnegöl Dağı’nın oryantiringe uygun kısımları tespit edilmiştir. Amasya’da özellikle İnegöl Dağı’nın oryantiring turizmi sporuna açılması ve önemli bir turizm merkezi haline getirilmesi önemli bir yatırım olacaktır. Araştırma çerçevesinde ulaşılan en önemli sonuçlardan birisi de harita ve pusula kullanımının öğretildiği bu dersin öğrencilerin hem zihinsel hem de bedensel gelişimini olumlu etkilediği, güven duygularını, kendilerini ifade etme becerilerini ve karar verme mekanizmalarını geliştirdikleri ortaya konulmuştur. Böylece yazarlar Milli Eğitim Müfredatı’nda olmasa bile bu dersin okullarda sosyal aktiviteler olarak verilmesi gerektiğini düşünmektedirler.

Karaca (2008), “Oryantiring Uygulamalarının İlköğretim Programlarındaki Fonksiyonelliği” konulu araştırmasında, kaynak tarama yöntemi kullanmış ve konu ile ilgili iki tane röportaj yapmıştır. Çalışmasının bulgularına göre oryantiring uygulamalarının çocukların gelişimi için gerekli olan hareket ihtiyaçlarını karşılamalarına, vücut ve sağlık gelişimlerine ayrıca iyi bir kişiliğin oluşmasına çok yönlü katkı sağladığını vurgulamıştır. Oryantiringin çocukların başta fiziksel, sosyal, psikolojik ve duygusal gelişimlerine, koordinasyon ve becerilerinin gelişimlerine olumlu etkileri olduğunu vurgulamıştır. Oryantiringin ilköğretim programları üzerinde olumlu etkileri olacağı üzerinde durulmuştur. Ayrıca çocukların gelişimine yardımcı olmak ve ilköğretim ders müfredatına katkı sağlamak amacıyla oryantiring

uygulamalarından ilköğretimde de yararlanılması gerektiği belirtilmiştir. Çalışmada oryantiringin ilişkili olduğu dersler ve konular ile ilgili bilgi verilmiştir. Burada görülmektedir ki oryantiring yapan bir birey coğrafya ile ilgili birçok konuda da bilgi sahibi olmaktadır. Öğrencilerin oryantiring uygulamaları ve etkinlikleri ile elde ettikleri kazanımlar, Fen ve Teknoloji, Türkçe, Hayat Bilgisi, Matematik ve Sosyal Bilgiler derslerinden elde ettikleri kazanımlara olumlu etki yapmakta ve öğrenci başarılarının artmasını sağlamaktadır. Öğrencilere yapacağı katkılar göz önüne alındığında oryantiringin ders olarak ilköğretim programlarına dâhil edilmesi gerektiği vurgulanmıştır.

Özcan (2007), “Oryantiring Sporunun İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bireysel Davranışları ile Matematik-Mantıksal Zekâ Gelişimleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi” konulu araştırmasında anket yöntemini kullanmıştır. Anket, oryantiring sporunun uygulanmasının pilot okulu olan İstanbul’daki Özel Alev İlköğretim Okulunda uygulanmıştır. İlköğretim 3. 4. ve 5. sınıflardaki 200 öğrenci üzerinde uygulanmıştır. Çalışmada oryantiringin özellikleri ve önemi üzerinde durulmuştur. Ayrıca pilot okulda oryantiring sporunun 6 ay gibi bir süre uygulanmasına rağmen öğrencilere önemli katkılar sağladığı belirtilmiştir. Öğrencilerin kendilerine güven duyma duygusunun arttığı, iletişim becerilerinin sistemli düşünme ve sistematik davranış özelliklerinin geliştiği, doğaya karşı sevgilerinin arttığı gözlemlenmiştir. Matematiksel – mantıksal zekâ gelişimi bakımından da sosyal bireysel davranış özelliklerinin gelişimine paralel gelişmelerin olduğu anlaşılmıştır.

Tuna ve Balcı (2013), “Oryantiring Uygulamalarının Coğrafya Öğretmen Adaylarının Özyeterlilik Algılarına Etkisi” isimli çalışmalarında oryantiring sporunun coğrafya öğretmen adaylarının harita kullanma, arazi çalışması, sorgulama, yorumlama ve değerlendirme alanlarında öz yeterlik algılarına etkisini araştırmıştır. 5. Sınıf coğrafya öğretmenliği bölümü öğrencileriyle yapılan oryantiring uygulamasından sonra yapılan değerlendirmelerle şu sonuçlara ulaşılmıştır: Oryantiring katılımcıların,

- harita kullanma becerilerine ilişkin öz yeterlik algılarını %56,
- arazi çalışması becerilerine ilişkin öz yeterlik algılarını %66,
- sorgulama, yorumlama ve değerlendirme becerilerine ilişkin öz yeterlik algılarını %57 oranında arttırmıştır.

3.YÖNTEM

Bu bölümde, araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, veri toplama teknikleri ve verilerin analizine yer verilmiştir. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyet, yaş, lise türüne ilişkin dağılım yer almaktadır.

3.1.Araştırma Modeli

Bu araştırmada “coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik öğrenci görüşleri” incelenmiştir. Araştırmada öğrencilerin görüşlerini en iyi yansıtacak model olan tarama yöntemine başvurulmuştur.

Öğrencilerin oryantiring yapmadan önce bu spor hakkında bilgi sahibi olmaları sağlanmıştır. Bu amaçla Oryantiring Federasyonunda antrenör olan Kenan AKSİN tarafından öğrencilere oryantiring konferansı verilmiştir.

Öğrencilerin bilgi sahibi olmalarından sonra oryantiring yapmak için Gazi Üniversitesi Beşevler Merkez Kampüsü’ne gidilmiştir. Eğitim alan öğrencilere oryantiring yaptırılmıştır. Etkinliğin üzerinden çok geçmeden uzman görüşü alınarak hazırlanan anket, öğrencilere uygulanmıştır. Anket uygulamasının ardından elde edilen verilerin istatistiksel analizleri yapılarak sonuçlara ulaşılmıştır.

Tablo 2. Oryantiring Uygulama Aşamaları

Ön Bilgi Verilmesi
Oryantiring, çok bilinen bir spor değildir. Yapılabilmesi için de bazı bilgilere sahip olunması gerekmektedir. Bu yüzden öğrencilere öncelikle oryantiring hakkında teorik bilgi verilmesi gerekmiştir. Oryantiring Federasyonu ile iletişime geçilip federasyonda antrenör olan Kenan AKSİN tarafından öğrencilere oryantiring eğitiminin verilmesi sağlanmıştır.
Uygulama Yapılması
Öğrencilere oryantiring yaptırmak için mekân olarak Gazi Üniversitesi Beşevler Merkez Kampüsü seçilmiştir. Üniversiteden gerekli izinler alındıktan sonra üniversitenin kampüsünde Kenan AKSİN tarafından hazırlanan bir parkur kullanılmıştır. Daha önce oryantiring eğitimi alan öğrencilere burada oryantiring yaptırılmıştır. Uygulama öncesi öğrencilere yine oryantiring haritası ve parkur hakkında bilgiler verilmiştir. Uygulama ikiyeşerli gruplar halinde, yaklaşık olarak 1 km’lik bir parkurda yapılmıştır.
Anket Uygulanması
Oryantiring yapan öğrencilere uzman görüşü alınarak hazırlanmış olan anket uygulanmıştır.

3.2.Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evreni, 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Ankara'daki ortaöğretim okullarında öğrenim gören 9. ve 10. sınıf öğrencileridir. Araştırma evrenini oluşturan öğrencilerin tamamına ulaşmak zaman anlamında ve maddi anlamda büyük sıkıntı yaratacağından evreni temsil ettiği düşünülen bir örneklem grubu seçilmiş, bu grup ile çalışılmıştır. Araştırmanın örneklemini 2012-2013 eğitim-öğretim yılında Ankara Gazi Üniversitesi Vakfı Özel Anadolu Lisesi ve Özel Fen Lisesi 9. ve 10. sınıf öğrencileri oluşturmuştur. Örneklemini oluşturan okulun Anadolu Lisesi kısmından 3, Fen Lisesi kısmından ise 4 sınıf seçilmiştir. Bu sınıflar içinde 3 adet 9. sınıf şubesi ve 4 adet de 10. sınıf şubesinden öğrencilere yönelik çalışmalar yapılmıştır. Toplamda ise 77 öğrenciye uygulanan anketin sonuçlarından yararlanılmıştır.

Araştırmada verilerin toplandığı örneklem grubunu oluşturan birey sayısının az olması, oryantiring etkinliğinin henüz öğrencilerce pek bilinmemesinden kaynaklanmaktadır. Bunun yanında oryantiringin ortaöğretim öğrencileri düzeyinde büyük kitlelere uygulanmasının zor bir iş olması nedeniyle örneklemini oluşturan birey sayısı az tutulmuştur.

3.3.Verilerin Toplanması

Bu araştırmada anket yöntemi kullanılmıştır. Anket yöntemi, var olan bir durumu ya da herhangi bir olguya karşı insanların bakış açısının ortaya koyulması için yapılan bir çalışmadır. Bu araştırma için araştırmanın amacına ve alt problemlerine cevaplar bulmak için uygun yöntem olduğu düşünülen anket yöntemi kullanılmıştır. Araştırmacı tarafından konu ile ilgili kaynakların taranması sonucu oluşturulan anket formu geliştirilerek kullanılmıştır.

Anket formu, coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik öğrenci görüşlerinin belirlenmesi için ilgili literatür taranarak ve uzman görüşü alınarak hazırlanmıştır. İlk aşamada 33 madde hazırlanmış ve daha sonra uzman görüşü alınarak madde sayısı 26'ya düşürülmüştür. Anket, iki bölümden oluşmaktadır. Öğrenciler hakkında gerekli bilgilerin bulunduğu birinci bölüm ve öğrencilerin, coğrafya dersinde oryantiring yapılmasına yönelik görüşlerini belirlemek için hazırlanan sorulardan oluşan

ikinci bölüm bulunmaktadır. İkinci bölüm, 26 maddeden oluşmuş ve üçlü likert derecelendirmesi şeklinde hazırlanmıştır. Bu bölümde yer alan ifadeler olumlu ve olumsuz yargılardan oluşmuştur.

Araştırmada öncelikle öğrencilerin oryantiring hakkında bilgi sahibi olmaları için eğitim verilmiştir. Eğitim alan bu öğrencilere oryantiring yaptırılmıştır. Daha sonra ise öğrencilere araştırmacı tarafından hazırlanan anket uygulanmıştır.

3.4.Verilerin Analizi

Araştırma, betimsel bir araştırma özelliğinde olduğu için toplanan verilerin çözümlenmesinde betimsel istatistik teknikleri (frekans, yüzde) kullanılmıştır ve bu verilerden elde edilen bulgular yorumlanmıştır.

Araştırmada önce t-testi uygulanmak istenmiştir. Ancak elde edilen veriler bu metodun uygulanması için uygun çıkmamıştır. Bunun üzerine araştırmada her bir maddeye verilen yanıtların değişkenlere göre anlamlı farklar gösterip göstermediğinin belirlenmesi için nonparametrik testlerden Kay-Kare bağımsızlık testi kullanılmak istenmiştir. Bu test de verilerin uygun çıkmaması nedeniyle uygulanamamıştır. Bu testin uygulanabilmesi için sağlanması gereken koşul ve çözüm önerileri aşağıda verilmiştir (Büyüköztürk, 2007: 148).

Serbestlik derecesinin birden büyük ($sd > 1$) olduğu durumda, beklenen değeri 5'ten küçük gözenek sayısı %20'yi aşıyorsa ve araştırmacının denek sayısını artırması imkânsız ya da güç ise çözüm için üç farklı seçenek vardır. Bunlar:

1. İlgili satır ya da sütunun düzeylerinde (beklenen değerin düşük olduğu satır/sütun düzeyleri) mantıklı ise birleştirme yapılır. Bu birleştirme ile gözeneklerdeki gözlem sayıları artırılır ve bunun sonucu olarak da beklenen değerler artabilir. Birleştirme "RECORDE" komutu yapılır.
2. Beklenen değerin 5'ten küçük olduğu gözenekleri azaltmak amacıyla, satır ya da sütunun ilgili düzeyleri analiz dışı bırakılabilir. Bunun için satır ya da sütunun analiz dışı bırakılacak düzeyine karşılık gelen değerin (value) değişken özelliklerinin tanımlandığı "data view" ekranında, "MISSING VALUE" olarak tanımlanması gerekir.
3. İlk iki çözüm uygun değil ise yorumlar çapraz tablo üzerinden sadece frekans ve yüzdeler kullanılarak yapılır.

Araştırmada yukarıda belirtilen ilk iki çözüm önerisi uygulanamadığı için sadece frekans ve yüzde değerleri kullanılarak bulgular yorumlanmıştır. Veri analizinde SPSS 17 (Statistical Packages for the Social Science) programı kullanılmıştır.

Anket maddelerinin yanı sıra, ankette açık uçlu bir soruya da yer verilmiştir. Açık uçlu soruda katılımcıların coğrafya dersi ile oryantiring hakkındaki görüş ve düşünceleri öğrenilmek istenmiştir. Öğrencilerin açık uçlu soruya verdikleri cevaplar araştırmacı tarafından tek tek değerlendirilmiş ve ortak bir görüş ortaya konulmuştur.

4.BULGULAR VE YORUM

Araştırmanın bu bölümünde öğrencilerin coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik görüşlerini belirlemek için geliştirilen anketten elde edilen verilerin analiz sonuçlarına yer verilmiştir.

4.1.Araştırmaya Katılan Öğrencilere İlişkin Kişisel Bilgiler

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin cinsiyet, okul türü, sınıf düzeyi özellikleri aşağıdaki gibidir.

Tablo 3. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Cinsiyetlere Göre Dağılımı

Cinsiyet	n	%
Kadın	24	31,1
Erkek	53	68,9
Toplam	77	100

Tabloda görüldüğü üzere araştırmaya katılan 77 öğrencinin %31,1'i kadın, %68,9'u erkektir.

Tablo 4. Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Sınıf Düzeylerine Göre Dağılımı

Sınıf Düzeyi	n	%
9. Sınıf	44	57,1
10. Sınıf	33	42,9
Toplam	77	100

Tabloda görüldüğü üzere araştırmaya katılan 77 öğrencinin %57,1'i 9. sınıfta, %42,9'u 10. sınıfta öğrenim görmektedir.

Tablo 5. *Araştırmaya Katılan Öğrencilerin Okul Türüne Göre Dağılımı*

Okul Türü	n	%
Anadolu Lisesi	30	38,9
Fen Lisesi	47	61,1
Toplam	77	100

Tabloda görüldüğü üzere araştırmaya katılan 77 öğrencinin %38,9'u Anadolu Lisesi'nde, %61,1'i Fen Lisesi'nde öğrenim görmektedir.

4.2.Birinci Alt Probleme Ait Bulgular

Oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşleri nelerdir?

Bu alt probleme yönelik bulgular Tablo 6'da bulunmaktadır.

Tablo 6. 1. Alt Probleme İlişkin Yüzde ve Frekans Analizleri

GENEL	Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Toplam	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1.Coğrafya dersine yönelik ilgiyi artırır.	2	2,6	5	6,5	70	90,9	77	100
2. Coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğretir.	1	1,3	9	11,7	67	87,0	77	100
3. Coğrafya dersinin konularını, yaşayarak öğrenmeyi sağlar.	2	2,6	5	6,5	70	90,9	77	100
4. Coğrafyanın eğlenilerek öğrenilmesini sağlar.	2	2,6	11	14,3	64	83,1	77	100
5. Yaşanılan doğal çevreye karşı farkındalığı artırır.	5	6,5	7	9,1	65	84,4	77	100
6. Coğrafya dersi için, gereksiz bir etkinliktir.	67	87,0	6	7,8	4	5,2	77	100
7. Harita bilgisi konuları ile ilişkilidir.	3	3,9	6	7,8	68	88,3	77	100
8. Pusula kullanma becerisini artırır.	1	1,3	13	16,9	63	81,8	77	100

9. Yaşanılan çevreyi tanımaya yardımcı olur.	1	1,3	11	14,3	65	84,4	77	100
10. Coğrafya dersindeki soyut konuları somutlaştırır.	0	0	8	10,4	69	89,6	77	100
11. Doğa bilinci geliştirir.	1	1,3	12	15,6	64	83,1	77	100
12. Coğrafya dersinde zaman kaybına neden olur.	69	89,6	5	6,5	3	3,9	77	100
13. Coğrafya bilgilerini pekiştirir.	3	3,9	6	7,8	68	88,3	77	100
14. Coğrafya dersinde öğretim yöntemi olarak kullanılmalıdır.	3	3,9	10	13,0	64	83,1	77	100
15. Harita okuma becerisini geliştirir.	0	0	0	0	77	100	77	100
16. Harita kullanma becerisini geliştirir.	0	0	1	1,3	76	98,7	77	100
17. Haritanın unsurlarının öğrenilmesinde yardımcı olur.	0	0	2	2,6	75	97,4	77	100
18. Haritada uzunluk, alan ve eğim gibi hesaplamalarda yardımcı olur.	3	3,9	10	13,0	64	83,1	77	100
19. Haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştirir.	0	0	2	2,6	75	97,4	77	100

20. Yön bulma yeteneğini geliştirir.	1	1,3	6	7,8	70	90,9	77	100
21. Haritada ölçek konusunun daha iyi anlaşılmasını sağlar.	3	3,9	14	18,2	60	77,9	77	100
22. Coğrafya öğrenme isteğini artırır.	5	6,5	8	10,4	64	83,1	77	100
23. Arazi çalışmaları yapabilme becerisini geliştirir.	1	1,3	15	19,5	61	79,2	77	100
24. Coğrafya derslerini arazide işlemek için fırsat yaratır.	3	3,9	5	6,5	69	89,6	77	100
25. Coğrafya dersindeki bilgileri beceriye dönüştürme imkânı sağlar.	2	2,6	8	10,4	67	87,0	77	100
26. Coğrafya bilgilerini yorumlama becerisi kazandırır.	0	0	1	1,3	76	98,7	77	100

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya dersine yönelik ilgiyi arttırma fikrine %2,6'sı katılmamakta, %6,5'i kararsız kalmakta, %90,9'u katılmaktadır. Öğrencilerin büyük bir kısmı, (%90,9) oryantiringin, coğrafya dersine yönelik ilgiyi arttıracağını düşünmektedir. Küçük bir grup olumlu ya da olumsuz karar belirtmemekle beraber çok az bir öğrenci de bu sporun coğrafya dersine olan ilgiyi arttırmayacağını düşünmektedir. Oryantiring, öğrencilerin eğlenerek öğrenmesini sağladığı için bu kadar yüksek bir oran çıkmıştır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğretme fikrine %1,3'ü katılmamakta, %11,7'si kararsız kalmakta, %87'si katılmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin büyük bir kısmı, (%87) oryantiringin, coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğreteceğini düşünmektedir. Geriye kalan kısımda ise yaklaşık %11'i olumlu ya da olumsuz karar belirtmemekle beraber çok az bir öğrenci de (%1,3) bu sporun coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğretmeyeceğini düşünmektedir.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya dersinin konularını, yaşayarak öğrenmeyi sağlama fikrine %2,6'sı katılmamakta, %6,5'i kararsız kalmakta, %90,9'u katılmaktadır. Öğrencilerin çoğunluğu (%90,9) coğrafya konularını, yaşayarak öğrenmeyi sağlama fikrine katılmaktadır. Yaklaşık olarak %6'sı bu konuda kararsız kalmakla beraber, küçük bir grup da bu düşünceye katılmamaktadır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafyanın eğlenilerek öğrenilmesini sağlama fikrine %2,6'sı katılmamakta, %14,5'i kararsız kalmakta, %83,1'i katılmaktadır. Oryantiringin, eğlenilerek coğrafya öğrenmeyi sağladığı fikrine çoğunluk katılmıştır (%83,1). Bunun yanı sıra kararsızların oranı yaklaşık %14'tür. Yine küçük bir grup bu düşünceye katılmamaktadır. Kararsızların oranının bu şekilde çıkmasının nedeni bazı öğrencilerin oryantiring yaparken yorulması olarak düşünülebilir.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin yaşanan doğal çevreye karşı farkındalığı arttırma fikrine %6,5'i katılmamakta, %9,1'i kararsız kalmakta, %84,4'ü katılmaktadır.

Çevreye karşı farkındalığı arttırma düşüncesine katılanlar çoğunluktadır. Bunun yanı sıra kararsız kalanların oranı yaklaşık %9, bu düşünceye katılmayanlar ise küçük bir grubu oluşturmaktadır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya dersi için, gereksiz bir etkinlik fikrine %87'si katılmamakta, %7,8'i kararsız kalmakta, %5,2'si katılmaktadır. Öğrencilerin büyük çoğunluğu (%87), oryantiringin coğrafya dersi için gereksiz bir etkinlik olmadığını düşünmektedir. Küçük bir grup kararsız kalmış ve yine küçük bir grup da bu düşünceye katılmaktadır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin harita bilgisi konuları ile ilişkili olma fikrine %3,9'u katılmamakta, %7,8'i kararsız kalmakta, %88,3'si katılmaktadır. Oryantiringin harita bilgisi konuları ile ilişkili olduğuna katılanların çoğunlukta olduğu görülmektedir (%88,3). Kararsız kalanların oranı yaklaşık %7 iken, bu düşünceye katılmayanların oranı yaklaşık %4'tür.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin pusula kullanma becerisini arttırma fikrine %1,3'ü katılmamakta, %16,9'u kararsız kalmakta, %81,8'i katılmaktadır. Pusula kullanma becerisini arttırma düşüncesine katılan öğrencilerin oranı diğer maddelere göre biraz düşmekle beraber yaklaşık %81'dir. Kararsız kalanların oranı yaklaşık %17 iken, bu düşünceye katılmayanların oranı oldukça küçüktür (%1,3).

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin yaşanılan çevreyi tanımaya yardımcı olma fikrine %1,3'ü katılmamakta, %14,3'ü kararsız kalmakta, %84,4'ü katılmaktadır. Yaşanılan çevreyi tanıma fikrine katılanların oranı yaklaşık %84 iken, kararsızların oranı yaklaşık %14'tür. Bu düşünceye katılmayanların oranı oldukça düşüktür (%1,3).

Araştırmaya katılan 77 öğrencinden coğrafya dersindeki soyut konuları somutlaştırma fikrine katılmayan öğrenci bulunmamaktadır. Öğrencilerin %10,4'ü kararsız kalmakta ve %89,6'sı bu düşünceye katılmaktadır. Coğrafyadaki soyut konuları somutlaştırma fikrine katılmayan öğrenci bulunmamaktadır. Bunun yanında çok büyük bir

kısım bu düşünceye katılırken, küçük bir grup kararsız kalmıştır. Öğrenciler ders ortamındaki soyut bilgileri oryantiring yaparken somutlaştırdığı için sonuç bu denli yüksek çıkmıştır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin doğa bilinci geliştirme fikrine %1,3'ü katılmamaktadır. Öğrencilerin %15,6'sı kararsız kalmakta ve %83,1'i bu düşünceye katılmaktadır. Oryantiring, doğa bilincini geliştirir fikrine büyük çoğunluk katılmıştır (%83,1), Bunun yanında kararsız kalanlar yaklaşık %15'i, katılmıyorum diyenler ise çok küçük bir kısmı oluşturmuştur.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya dersinde zaman kaybına neden olma fikrine %89,6'sı katılmamakta, %6,5'i kararsız kalmakta, %3,9'u katılmaktadır. Öğrencilerin büyük bir kısmı (%89,6), oryantiringin coğrafya derinde zaman kaybına neden olmayacağı görüşündedir. Küçük bir grup kararsız kalırken, çok küçük bir grup da zaman kaybına neden olacağını düşünmektedir. Öğrencilerin oryantiring yaparken yeni bilgiler edinmesi ve sahip oldukları bilgileri pekiştirmesi bu sonucun çıkmasında etkili olmuştur.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya bilgilerini pekiştirme fikrine %3,9'u katılmamaktadır. Öğrencilerin %7,8'i kararsız kalmakta, %88,3'ü katılmaktadır. Coğrafya bilgilerini pekiştireceğini düşünenler çoğunluktadır (%88,3). Kararsız kalanlar yaklaşık %8'i oluştururken, bu görüşe katılmayan küçük bir grup vardır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya dersinde öğretim yöntemi olarak kullanılması fikrine %3,9'u katılmamaktadır. Öğrencilerin %13'ü kararsız kalırken, %83,1'i bu düşünceye katılmaktadır. Coğrafya dersinde öğretim yöntemi olmalı diyenler çoğunluktadır (%83,1), öğretim yöntemi olarak kullanılmasında kararsız kalanlar %13'ü oluştururken, katılamayanların oranı oldukça düşüktür.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin harita okuma becerisini geliştirme fikrine %100'ü katılmaktadır. Öğrencilerin tamamı oryantiringin harita okuma becerisini geliştireceğini düşünmektedir. Bu fikre katılmayan veya bu konuda kararsız kalan öğrenci

bulunmamaktadır. Bu görüşte öğrencilerin oryantiring yaparken, harita okumak zorunda olmaları etkili olmuştur.

Araştırmaya katılan 77 öğrenciden harita kullanma becerisini geliştirme fikrine katılmayan öğrenci bulunmamaktadır. Öğrencilerin %1,3'ü kararsız kalırken, %98,7'si bu düşünceye katılmaktadır. Öğrencilerin neredeyse tamamı (%98,7) oryantiringin harita kullanma becerisini geliştireceğini düşünmektedir. Çok küçük bir grup kararsız kalmıştır. Bu sonucun ortaya çıkmasında yine oryantiringin harita kullanılarak yapılan bir spor olması etkili olmuştur.

Araştırmaya katılan 77 öğrenciden haritanın unsurlarının öğrenilmesinde yardımcı olma fikrine katılmayan öğrenci bulunmamaktadır. Öğrencilerin %2,6'sı kararsız kalmakta ve %97,4'ü katılmaktadır. Öğrencilerin neredeyse tamamı (%97,4) oryantiringin haritanın unsurlarının öğrenilmesinde yardımcı olacağı görüşüne katılmaktadır. Küçük bir grup ise kararsız kalmıştır. Yine bu düşünceye katılımın yüksek olmasında oryantiringin harita ile yapılan bir spor olması etkili olmuştur.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin haritada uzunluk, alan ve eğim gibi hesaplamalarda yardımcı olma fikrine %3,9'u katılmamaktadır. Öğrencilerin %13'ü kararsız kalmakta, %83,1'i bu düşünceye katılmaktadır. Öğrencilerin çoğunluğu (%83,1) oryantiringin haritada uzunluk, alan ve eğim gibi hesaplamalarda yardımcı olacağı görüşündedir. Kararsız kalanlar %13 iken, bu görüşe katılmayan küçük bir grup bulunmaktadır. Öğrencilerin oryantiring yaparken uzunluk, alan, eğim gibi hesaplamaları yapmak zorunda olması bu sonuçta etkili olmuştur.

Araştırmaya katılan 77 öğrenciden haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştirme fikrine katılmayan öğrenci bulunmamaktadır. Öğrencilerin %2,6'sı kararsız kalırken, %97,4'ü katılmaktadır. Araştırmaya katılan öğrencilerin neredeyse tamamı (%97,4) oryantiringin haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştireceğini düşünmektedir. Çok küçük bir grup ise bu konuda kararsız kalmıştır. Bu oranlarda yine oryantiring yaparken harita kullanımı etkili olmuştur.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin yön bulma yeteneğini geliştirme fikrine %1,3'ü katılmamaktadır. %7,8'i kararsız kalmakta, %90,9'u bu düşünceye katılmaktadır. Oryantiringin yön bulma yeteneğini geliştireceğini düşünenler büyük çoğunluktadır (%90,9). Bu konuda kararsız kalanlar yaklaşık %8 iken, bu görüşe katılmayan çok küçük bir grup bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin haritada ölçek konusunun daha iyi anlaşılmasını sağlama fikrine %3,9'u katılmamaktadır. Öğrencilerin %18,2'si kararsız kalmakta, %77,9'u bu düşünceye katılmaktadır. Oryantiringin haritada ölçek konusunun daha iyi anlaşılmasını sağlayacağını düşünenler çoğunluktadır (%77,9). Kararsız kalanlar yaklaşık %18'i oluştururken, küçük bir grup bu görüşe katılmamaktadır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya öğrenme isteğini artırma fikrine %6,5'i katılmamaktadır. Öğrencilerin %10,4'ü kararsız kalırken, %83,1'i bu düşünceye katılmaktadır. Oryantiringin coğrafya öğrenme isteğini arttıracığını düşünenler çoğunluktadır (%83,1), kararsız kalanlar yaklaşık %10 iken, bu görüşe katılmayan küçük bir grup bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin arazi çalışmaları yapabilme becerisini geliştirme fikrine %1,3'ü katılmamaktadır. Öğrencilerin %19,5'i kararsız kalırken, %79,2'si bu düşünceye katılmaktadır. Öğrencilerin çoğunluğu (%79,2) oryantiringin arazi çalışmaları yapabilme becerisini geliştirme düşüncesine katılmaktadır. Kararsız kalanların oranı yaklaşık %20 iken, bu görüşe katılmayanların oranı ise oldukça düşüktür (%1,3).

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya derslerini arazide işlemek için fırsat yaratma fikrine %3,9'u katılmamaktadır. Öğrencilerin %6,5'i kararsız kalırken, %89,6'sı bu düşünceye katılmaktadır. Coğrafya derslerini arazide işlemek için fırsat yaratma fikrine büyük çoğunluk (%89,6) katılmaktadır. Küçük bir grup bu konuda kararsız kalırken, çok küçük bir grup da bu görüşe katılmamaktadır. Oryantiringin genellikle açık havada, arazide yapılması öğrencilerin çoğunun bu görüşe katılmasını sağlamıştır.

Araştırmaya katılan 77 öğrencinin coğrafya dersindeki bilgileri beceriye dönüştürme imkânı sağlama fikrine %2,6'sı katılmamaktadır. Öğrencilerin %10,4'ü kararsız kalırken, %87'si bu düşünceye katılmaktadır. Coğrafya dersindeki bilgileri beceriye dönüştürme imkânı sağlama düşüncesine büyük çoğunluk katılmaktadır (%87). Kararsız kalanlar yaklaşık %10 iken, çok küçük bir grup bu görüşe katılmamaktadır. Öğrenciler coğrafya dersinde öğrendikleri bilgileri oryantiring yaparken kullanmaktadır. Böyle bir sonun ortaya çıkmasında bu durum etkili olmuştur.

Araştırmaya katılan 77 öğrenciden coğrafya bilgilerini yorumlama becerisi kazandırma fikrine katılmayan öğrenci bulunmamaktadır. Öğrencilerin %1,3'ü kararsız kalırken, %98,7'si bu düşünceye katılmaktadır. Öğrencilerin neredeyse tamamı coğrafya bilgilerini yorumlama becerisi kazandırma fikrine katılmaktadır. Çok küçük bir grup ise bu konuda kararsız kalmıştır.

4.3.İkinci Alt Probleme Ait Bulgular

Öğrencilerin cinsiyetleri, oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini etkilemekte midir?

Bu alt probleme yönelik bulgular Tablo 7’de bulunmaktadır.

Tablo 7. 2. Alt Probleme İlişkin Yüzde ve Frekans Analizleri

CİNSİYET MADDE	KATILMIYORUM				KARARSIZIM				KATILIYORUM			
	KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK		KIZ		ERKEK	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1	1	4,2	1	1,9	1	4,2	4	7,5	22	91,7	48	90,6
2	0	0	1	1,9	2	8,3	7	13,2	22	91,7	45	84,9
3	1	4,2	1	1,9	1	4,2	4	7,5	22	91,7	48	90,6
4	1	4,2	1	1,9	3	12,5	8	15,1	20	83,3	44	83,0
5	3	12,5	2	3,8	2	8,3	5	9,4	19	79,2	46	86,8
6	20	83,3	47	88,7	1	4,2	5	9,4	3	12,5	1	1,9
7	2	8,3	1	1,9	2	8,3	4	7,5	20	83,3	48	90,6
8	0	0	1	1,9	4	16,7	9	17,0	20	83,3	43	81,1
9	0	0	1	1,9	5	20,8	6	11,3	19	79,2	46	86,8
10	0	0	0	0	2	8,3	6	11,3	22	91,7	47	88,7
11	1	4,2	0	0	2	8,3	10	18,9	21	87,5	43	81,1
12	22	91,7	47	88,7	1	4,2	4	7,5	1	4,2	2	3,8
13	1	4,2	2	3,8	0	0	6	11,3	23	95,8	45	84,9
14	0	0	3	5,7	4	16,7	6	11,3	20	83,3	44	83,0
15	0	0	0	0	0	0	0	0	24	100	55	100
16	0	0	0	0	0	0	1	1,9	24	100	52	100
17	0	0	0	0	1	4,2	1	1,9	23	95,8	52	98,1
18	1	4,2	2	3,8	7	29,2	3	5,7	16	66,7	48	90,6
19	0	0	0	0	1	4,2	1	1,9	23	95,8	52	98,1
20	0	0	1	1,9	2	8,3	4	7,5	22	91,7	48	90,6
21	2	8,3	1	1,9	4	16,7	10	18,9	18	75,0	42	79,2
22	2	8,3	3	5,7	1	4,2	7	13,2	21	87,5	43	81,1
23	0	0	1	1,9	10	41,7	5	9,4	14	58,3	47	88,7
24	1	4,2	2	3,8	4	16,7	1	1,9	19	79,2	50	94,3
25	1	4,2	1	1,9	1	4,2	7	13,2	22	91,7	45	84,9
26	0	0	0	0	1	4,2	0	0	23	95,8	53	100

Coğrafya dersine yönelik ilgiyi arttırır maddesi için kızların %4,2'si, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %4,2'si, erkeklerin %7,5'i kararsız kalırken, kızların %91,7'si, erkeklerin %90,6'sı katılıyorum demiştir. Coğrafya dersine yönelik ilgiyi arttırır maddesi için bakıldığında kızlar % 91,7 oranıyla erkeklerden daha olumlu görüş belirtirken, erkekler %7,5 ile daha çok kararsız kalmıştır. Katılmıyorum diyen kızların oranı ise %4,2 ile katılmıyorum diyen erkeklerin oranından daha yüksektir.

Coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğretir maddesi için kızların hiçbirisi katılmıyorum dememişken, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %8,3'ü, erkeklerin %13,2'si kararsız kalırken, kızların %91,7'si, erkeklerin %84,9'u katılıyorum demiştir. Bu maddede kız öğrencilerin hiç biri katılmıyorum demezken, erkeklerde küçük bir grup öğrenci katılmıyorum demiştir (yaklaşık %2). Yine bu madde için erkekler daha yüksek oranda kararsız kalırken, katılıyorum diyen kızların oranı katılıyorum diyen erkek öğrencilerin oranından daha fazladır (yaklaşık %92-yaklaşık %85). Böylece bu madde için kızlar ve erkekler arasında belirgin bir fark vardır denilebilir.

Coğrafya dersinin konularını, yaşayarak öğrenmeyi sağlar maddesi için kızların %4,2'si, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %4,2'si, erkeklerin %7,5'i kararsız kalırken, kızların %91,7'si, erkeklerin %90,6'sı katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmıyorum diyen kızların oranı katılmıyorum diyen erkeklerin oranının neredeyse iki katıdır (yaklaşık %2-yaklaşık %4). Kararsız kalanlar içinde erkeklerin oranı daha yüksektir. Katılıyorum diyenlerin oranlarına bakıldığında ise kız ve erkeklerin oranının yaklaşık aynı olduğu görülür. Bu madde için genel olarak kız ya da erkek öğrencilerin belirgin bir fark oluşturmadığı görülmektedir.

Coğrafyanın eğlenilerek öğrenilmesini sağlar maddesi için kızların %4,2'si, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %12,5'i, erkeklerin %15,1'i kararsız kalırken, kızların %83,3'ü, erkeklerin %83'ü katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmıyorum diyen kızların oranı katılmıyorum diyen erkeklerin oranının neredeyse iki katıdır (yaklaşık %2-yaklaşık %4). Ayrıca erkek öğrenciler daha yüksek oranda kararsız kalırken, katılıyorum diyen kız ve erkek öğrenciler arasında belirgin bir oran farkı yoktur.

Yaşanılan doğal çevreye karşı farkındalığı arttırır maddesi için kızların %12,5'i, erkeklerin %3,8'i katılmıyorum demiştir. Kızların %8,3'ü, erkeklerin %9,4'ü kararsız kalırken, kızların %79,2'si, erkeklerin %86,8'i katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmıyorum diyen kızların oranı katılmıyorum diyen erkeklerin oranından oldukça fazladır (%12,5-%3,8). Kararsız kalan öğrencilerin cinsiyetleri kararlarını belirgin bir şekilde etkilememiştir. Katılıyorum diyen erkeklerin oranı katılıyorum diyen kızların oranından daha yüksektir. Böylece bu madde için genel olarak erkekler daha olumludur denilebilir.

Coğrafya dersi için gereksiz bir etkinliktir maddesi için kızların %83,3'ü, erkeklerin %88,7'si katılmıyorum demiştir. Kızların %4,2'si, erkeklerin %9,4'ü kararsız kalırken, kızların %12,5'i, erkeklerin %1,9'u katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmıyorum diyen kızların oranı katılmıyorum diyen erkeklerin oranından azdır. Kararsızım diyen erkek öğrencilerin oranı aynı cevabı veren kız öğrencilerin neredeyse iki katı olmakla beraber kız öğrencilerin çok daha büyük bir kısmı katılıyorum cevabını vermiştir. Bu değerlendirmeden genel olarak oryantiringin bu ders için gereksiz olduğunu kız öğrencilerin daha çok desteklediği sonucuna varılabilir.

Harita bilgisi konuları ile ilişkilidir maddesi için kızların %8,3'ü, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %8,3'ü, erkeklerin %7,5'i kararsız kalırken kızların %83,3'ü, erkeklerin %90,6'sı katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmıyorum diyen kızların oranı katılmıyorum diyen erkeklerin oranından oldukça fazladır. Kararsızım diyen erkek ve kız öğrencilerin yüzdeleri yakın olmakla beraber, erkek öğrencilerin çok daha büyük bir kısmı katılıyorum cevabını vermiştir. Bu değerlendirmeden genel olarak bu maddeyi erkek öğrencilerin daha çok desteklediği ve belirgin bir fark olduğu sonucuna varılabilir.

Pusula kullanma becerisini arttırır maddesi için kızların hiçbir katılmıyorum dememişken, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %16,7'si, erkeklerin %17'si kararsız kalırken, kızların %83,3'ü, erkeklerin %81,1'i katılıyorum demiştir. Bu maddede kız öğrencilerin hiçbir katılmıyorum işaretlemezken, erkeklerde küçük bir grup

öğrenci katılmıyorum demiştir (yaklaşık %2). Yine bu madde için erkekler ve kızlar arasında katılıyorum ve kararsızım seçeneklerini işaretleyen öğrenciler arasında belirgin bir oran farkı yoktur. Bu madde için cinsiyet durumunun belirgin bir fark oluşturmadığı görülmektedir.

Yaşanılan çevreyi tanımaya yardımcı olur maddesi için kızların hiçbiri katılmıyorum dememişken, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %20,8'i, erkeklerin %11,3'ü kararsız kalırken, kızların %91,7'si, erkeklerin %90,6'sı katılıyorum demiştir. Bu maddede kız öğrencilerin hiçbiri katılmıyorum demezken, erkeklerde küçük bir grup öğrenci katılmıyorum demiştir (yaklaşık %2). Yine bu madde için kızlar yaklaşık %21 gibi bir oranla daha çok kararsız kalırken, katılıyorum diyen kızların oranı, katılıyorum diyen erkek öğrencilerin oranından küçük bir farkla daha fazladır (yaklaşık %92-yaklaşık %91). Böylece bu madde için genel olarak herhangi bir cinsiyetin daha olumlu görüşe sahip olduğunu belirtmek doğru olmayacaktır.

Coğrafya dersindeki soyut konuları somutlaştırır maddesi için kızların ve erkeklerin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Kızların %8,3'ü, erkeklerin %11,3'ü kararsız kalırken, kızların %91,7'si, erkeklerin %88,7'si katılıyorum demiştir. Bu maddeye katılmayan kız ya da erkek bulunmazken, kararsızım diyen erkek öğrencilerin oranı daha yüksektir. Katılıyorum diyen kız öğrenci oranı, katılıyorum diyen erkek öğrencilerin oranından daha yüksektir. Ancak belirgin bir fark oluşturmamıştır.

Doğa bilinci geliştirir maddesi için kızların %4,2'si katılmıyorum derken, erkeklerin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Kızların %8,3'ü, erkeklerin %18,9'u kararsız kalırken, kızların %87,5'i, erkeklerin %81,1'i katılıyorum demiştir. Bu maddede erkek öğrencilerin hiç biri katılmıyorum demezken, kızlarda bir grup öğrenci katılmıyorum demiştir (yaklaşık %4). Yine bu madde için erkekler kızlara göre daha çok oranda kararsız kalırken, katılıyorum diyen kızların oranı, katılıyorum diyen erkeklerin oranından daha fazladır (%87,5-%81). Böylece bu madde için genel olarak kızların daha olumlu görüş belirttiği ve az da olsa belirgin bir fark oluşturduğu görülmektedir.

Coğrafya dersinde zaman kaybına neden olur maddesi için kızların %91,7'si, erkeklerin %88,7'si katılmıyorum demiştir. Kızların %4,2'si, erkeklerin %7,5'i kararsız kalırken, kızların %4,2'si, erkeklerin %3,8'i katılıyorum demiştir. Bu madde için kızlar daha çok oranda katılmıyorum demişlerdir. Erkekler daha yüksek oranda kararsız kalırken, katılıyorum diyen erkek ve kız öğrencilerin oranı hemen hemen aynı yüzdeye sahiptir. Böylece coğrafya dersinde zaman kaybına neden olur maddesine kız öğrenciler daha olumlu bakmaktadır denilebilir.

Coğrafya bilgilerini pekiştirir maddesi için kızların %4,2'si, erkeklerin %3,8'i katılmıyorum demiştir. Kızların hiçbirisi kararsız kalmazken, erkeklerin %11,3'ü kararsız kalmıştır. Kızların %95,8'i, erkeklerin %84,9'u katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmıyorum diyen erkek ve kız öğrenciler hemen hemen aynı yüzdeye sahiptir. Erkekler %10'un üstünde kararsızlık oranı gösterirken, kızların kararsızlık yüzdesi 0'dır. Katılıyorum diyen kızların oranı ise aynı cevabı veren erkeklerin oranından oldukça yüksektir. Böylece kız ve erkek öğrenciler arasında belirgin bir fark olduğu söylenebilir.

Coğrafya dersinde öğretim yöntemi olarak kullanılmalıdır maddesi için kızların hiçbirisi katılmıyorum dememişken, erkeklerin %5,7'si katılmıyorum demiştir. Kızların %16,7'si, erkeklerin %11,3'ü kararsız kalırken, kızların %83,3'ü, erkeklerin %83'ü katılıyorum demiştir. Bu maddeye katılmayan kız öğrenci bulunmazken, erkeklerin yaklaşık %6'sı katılmamaktadır. Kararsız kalan kız öğrencilerin oranı daha yüksektir ve katılıyorum diyen kız ve erkek öğrencilerin yüzdesi hemen hemen aynıdır. Böylece bu madde için genel olarak herhangi bir cinsiyetin daha olumlu görüşe sahip olduğunu belirtmek doğru olmayacaktır.

Harita okuma becerisini geliştirir maddesi için kızların ve erkeklerin hiçbirisi katılmıyorum dememişken, aynı zamanda kızların ve erkeklerin hiçbirisi kararsızım da dememiştir. Kızların ve erkeklerin %100'ü katılıyorum demiştir. Bu maddeye katılmayan kız ya da erkek öğrenci olmazken, aynı şekilde kararsız kalan öğrenci de yoktur. Tüm öğrenciler katılıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir ve cinsiyet açısından bu madde için bir ayrıma varılamamaktadır.

Harita kullanma becerisini geliştirir maddesi için kızların ve erkeklerin hiçbirisi katılmıyorum ve kararsızım dememiştir. Kızların ve erkeklerin %100'ü katılıyorum demiştir. Bu maddeye katılmayan kız ya da erkek öğrenci bulunmazken, aynı şekilde kararsız olan öğrenci de yoktur. Tüm öğrenciler katılıyorum seçeneğini işaretlemişlerdir ve cinsiyetin bu madde için bir fark oluşturmadığı görülmüştür.

Haritanın unsurlarının öğrenilmesinde yardımcı olur maddesi için kızların ve erkeklerin hiçbirisi katılmıyorum dememiştir. Kızların %4,2'si, erkeklerin %1,9'u kararsız kalırken, kızların %95,8'i, erkeklerin %98,1'i katılıyorum demiştir. Bu maddeye katılmayan kız ya da erkek öğrenci bulunmazken, kız öğrenciler daha yüksek bir oranla kararsız kalmışlardır. Erkek öğrencilerin az bir farkla, daha fazla oranda katıldığını söyleyebiliriz.

Haritada uzunluk, alan ve eğim gibi hesaplamalarda yardımcı olur maddesi için kızların %4,2'si, erkeklerin %3,8'i katılmıyorum demiştir. Kızların %29,2'si, erkeklerin %5,7'si kararsız kalırken, kızların %66,7'si, erkeklerin %90,6'sı katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmama oranlarına bakıldığında kızlar ve erkekler arasında belirgin bir yüzde farkı bulunmamaktadır. Kızların büyük bir oranda kararsız kaldığı söylenebilir (yaklaşık %30). Bu madde için erkekler daha olumlu görüş bildirmişler ve erkek ve kızlar arasında belirgin bir fark olduğu görülmektedir.

Haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştirir maddesi için kızların ve erkeklerin hiçbirisi katılmıyorum dememiştir. Kızların %4,2'si, erkeklerin %1,9'u kararsız kalırken, kızların %95,8'i, erkeklerin %98,1'i katılıyorum demiştir. Bu maddeye katılmayan kız ya da erkek öğrenci bulunmazken, kız öğrenciler daha yüksek bir oranla kararsız kalmışlardır. Katılıyorum diyen erkek öğrencilerin oranı, kız öğrencilerin oranından biraz daha fazladır (%95,8-98,1). Bu madde için erkek öğrencilerin küçük bir oran farkıyla daha olumlu görüş belirttiklerini söyleyebiliriz.

Yön bulma yeteneğini geliştirir maddesi için kızların hiçbirisi katılmıyorum dememişken, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %8,3'ü, erkeklerin %7,5'i

kararsız kalırken, kızların %91,7'si, erkeklerin %90,6'sı katılıyorum demiştir. Bu maddeye kız öğrenciler katılmıyorum cevabını vermezken, erkeklerde yaklaşık %2 gibi bir oran katılmamaktadır. Kararsız kalma ve katılma oranlarında belirgin bir fark görülmemesiyle bu madde için genel olarak herhangi bir cinsiyetin daha olumlu görüşe sahip olduğunu belirtmek doğru olmayacaktır.

Haritada ölçek konusunun daha iyi anlaşılmasını sağlar maddesi için kızların %8,3'ü, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %16,7'si, erkeklerin %18,9'u kararsız kalırken, kızların %75'i, erkeklerin %79,2'si katılıyorum demiştir. Kızlar daha yüksek bir oranla katılmazken, kararsız kalma yüzdeleri hemen hemen aynıdır. Katılıyorum diyen erkek öğrencilerin oranı, katılıyorum diyen kız öğrencilerin oranından biraz daha yüksektir (%75-%79,2). Erkeklerin bu madde için oran farkı azda olsa daha olumlu görüş belirttiklerini söyleyebiliriz.

Coğrafya öğrenme isteğini artırır maddesi için kızların %8,3'ü, erkeklerin %5,7'si katılmıyorum demiştir. Kızların %4,2'si, erkeklerin %13,2'si kararsız kalırken, kızların %87,5'i, erkeklerin %81,1'i katılıyorum demiştir. Bu maddeye kızlar daha büyük bir oranla katılmazken, erkekler daha büyük bir oranla kararsız kalmışlardır (yaklaşık %13-yaklaşık %4). Katılıyorum diyen kız öğrencilerin oranı, erkek öğrencilerin oranından daha yüksektir. Kız öğrencilerin bu madde için daha olumlu görüşe sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Arazi çalışmaları yapabilme becerisini geliştirir maddesi için kızların hiçbirini katılmıyorum dememişken, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %41,7'si, erkeklerin %9,4'ü kararsız kalırken, kızların %58,3'ü, erkeklerin %88,7'si katılıyorum demiştir. Bu maddeye kız öğrenciler katılmıyorum cevabını vermezken, erkeklerde yaklaşık %2 gibi bir oran katılmamaktadır. Kızlar %42 gibi bir oranla kararsız kalırken, erkeklerin katılma oranı %88 gibi bir oranla daha fazladır. Böylece bu madde için erkek öğrenciler daha çok oranda katılmışlardır ve bu madde için belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Coğrafya derslerini arazide işlemek için fırsat yaratır maddesi için kızların %4,2'si, erkeklerin %3,8'i katılmıyorum demiştir. Kızların %16,7'si, erkeklerin %1,9'u kararsız kalırken, kızların %79,2'si, erkeklerin %94,3'ü katılıyorum demiştir. Bu madde için kız ve erkek öğrencilerin katılmama oranlarında belirgin bir fark yoktur. Kararsız kalma oranlarında kızların daha yüksek oranda kararsız kaldığı görülmektedir. Böylece bu maddeye erkek öğrenciler daha olumlu bakmışlardır ve bu madde için belirgin fark oluşmuştur denilebilir.

Coğrafya dersindeki bilgileri beceriye dönüştürme imkânı sağlar maddesi için kızların %4,2'si, erkeklerin %1,9'u katılmıyorum demiştir. Kızların %4,2'si, erkeklerin %13,2'si kararsız kalırken, kızların %91,7'si, erkeklerin %84,9'u katılıyorum demiştir. Bu madde için kızlar yaklaşık %4 katılmama ve kararsızlık oranlarına sahiptir. Erkeklerde kararsızlık oranı yaklaşık %13'tür. Katılma oranlarında ise kızların daha yüksek orana sahip olduğu görülmektedir. Böylece bu madde için kız öğrenciler daha olumlu görüşe sahiptir denilebilir.

Coğrafya bilgilerini yorumlama becerisi kazandırır maddesi için kızların ve erkeklerin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Kızların %4,2'si kararsız kalırken, erkeklerin hiçbiri kararsız kalmamıştır. Kızların %95,8'i ve erkeklerin %100'ü katılıyorum demiştir. Bu maddeye katılmayan kız ya da erkek öğrenci bulunmazken, kararsız kalan öğrenci yüzdesi kızlarda daha fazladır. Erkek öğrencilerin % 100'ü bu maddeye katılarak bu madde için daha olumlu görüş belirtmişlerdir.

4.4.Üçüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Öğrencilerin sınıf düzeyleri, oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini etkilemekte midir?

Bu alt probleme yönelik bulgular Tablo 8’de bulunmaktadır.

Tablo 8. 3. Alt Probleme İlişkin Yüzde ve Frekans Analizleri

SINIF DÜZEYİ MADDE	KATILMIYORUM				KARARSIZIM				KATILIYORUM			
	9		10		9		10		9		10	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1	1	2,3	1	3,0	2	4,5	3	9,1	41	93,2	29	87,9
2	1	2,3	0	0	5	11,4	4	12,1	38	86,4	29	87,9
3	2	4,5	0	0	2	4,5	3	9,1	40	90,9	30	90,9
4	1	2,3	1	3,0	4	9,1	7	21,2	39	88,6	25	75,8
5	4	9,1	1	3,0	5	11,4	2	6,1	35	79,5	30	90,9
6	40	90,9	27	81,8	1	2,3	5	15,2	3	6,8	1	3,0
7	2	4,5	1	3,0	4	9,1	2	6,1	38	86,4	30	90,9
8	1	2,3	0	0	9	20,5	4	12,1	34	77,3	29	87,9
9	1	2,3	0	0	4	9,1	7	21,2	39	88,6	26	78,8
10	0	0	0	0	4	9,1	4	12,1	40	90,9	29	87,9
11	1	2,3	0	0	5	11,4	7	21,2	38	86,4	26	78,8
12	40	90,9	29	87,9	2	4,5	3	9,1	2	4,5	1	3,0
13	2	4,5	1	3,0	0	0	6	18,2	42	95,5	26	78,8
14	1	2,3	2	6,1	5	11,4	5	15,2	38	86,4	26	78,8
15	0	0	0	0	0	0	0	0	44	100	33	100
16	0	0	0	0	0	0	1	3,0	44	100	32	97,0
17	0	0	0	0	1	2,3	1	3,0	43	97,7	32	97,0
18	2	4,5	1	3,0	5	11,4	5	15,2	37	84,1	27	81,8
19	0	0	0	0	1	2,3	1	3,0	43	97,7	32	97,0
20	1	2,3	0	0	3	6,8	3	9,1	40	90,9	30	90,9
21	2	4,5	1	3,0	8	18,2	6	18,2	34	77,3	26	78,8
22	2	4,5	3	9,1	4	9,1	4	12,1	38	86,4	26	78,8
23	1	2,3	0	0	7	15,9	8	24,2	36	81,8	25	75,8
24	2	4,5	1	3,0	2	4,5	3	9,1	40	90,9	29	87,9
25	1	2,3	1	3,0	3	6,8	5	15,2	40	90,9	27	81,8
26	0	0	0	0	1	2,3	0	0	43	97,7	33	100

Coğrafya dersine yönelik ilgiyi arttırır maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %9,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %93,2'si, 10. sınıf öğrencilerinin %87,9'u katılıyorum demiştir. Bu maddede 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin katılmama oranları birbirine oldukça yakındır. Bunun yanı sıra kararsız kalan 10. sınıf öğrencilerinin oranı, kararsız kalan 9. sınıf öğrencilerinin oranının yaklaşık iki katıdır. Katılma oranlarında ise 9. sınıf öğrencilerinin oranı, 10. sınıf öğrencilerin oranından fazladır. Bu madde için 9. sınıf öğrencilerinin görüşleri azda olsa daha olumludur denilebilir.

Coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğretir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü katılmıyorum derken, 10. sınıf öğrencilerinin hiçbirisi katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %11,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %12,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %86,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %87,9'u katılıyorum demiştir. Sonuçlara göre bu maddede 10. sınıf öğrencilerinin hiçbirinden katılmıyorum yanıtı gelmezken, 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü bu maddeye katılmamaktadır. Ayrıca kararsız kalan 9. ve 10. sınıf öğrencilerinin oranları birbirine yakındır (yaklaşık %11-yaklaşık %12). Bu maddeye katılma oranlarına baktığımızda da yine oranların iki sınıf için birbirine yakın olduğu görülür. Bu durumda bu madde için 9. ve 10. sınıflar arasında belirgin bir fark yoktur denilebilir.

Coğrafya dersinin konularını yaşayarak öğrenmeyi sağlar maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i katılmıyorum derken, 10. sınıf öğrencilerinin hiçbirisi katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %9,1'i kararsız kalırken, 9. Sınıf öğrencilerinin %90,9'u, 10. sınıf öğrencilerinin %90,9'u katılıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin yaklaşık olarak %5'i bu maddeye katılmazken, 10. sınıf öğrencilerinden maddeye katılmayan öğrenci çıkmamıştır. Yine kararsız kalma oranı 10. sınıf öğrencilerinde 9. sınıf öğrencilerinin yaklaşık 2 katıdır. Katılma oranları ise her iki sınıf için eşittir. Bu madde için de 9. ve 10. sınıflar arasında hangi sınıfın daha olumlu olduğu sorusuna net bir cevap alınamamaktadır.

Coğrafyanın eğlenilerek öğrenilmesini sağlar maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %9,1'i, 10. sınıf öğrencilerinin %21,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %88,6'sı, 10. sınıf öğrencilerinin %75,8'i katılıyorum demiştir. Katılmama oranları her iki sınıf için de birbirlerine çok yakındır. 10. sınıf öğrencilerinden kararsız kalanların oranı, 9. sınıf öğrencilerindeki kararsız kalanların oranının 2 katından fazladır. Katılma oranlarında ise 9. sınıf öğrencilerinin oranı, 10. sınıf öğrencilerinin oranından fazladır. Bu madde için 9. sınıf öğrencileri daha olumludur ve belirgin bir fark vardır sonucuna ulaşılabilir.

Yaşanılan doğal çevreye karşı farkındalığı artırır maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %9,1'i, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %11,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %6,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %79,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %90,9'u katılıyorum demiştir. Katılmama oranlarında 9. sınıflar 10. Sınıfların yaklaşık 3 katıdır. Kararsız kalma oranlarında ise 9. sınıf öğrencileri 10. sınıf öğrencilerinin yaklaşık iki katıdır. Katılma oranlarında da 10. sınıf öğrencilerinin oranı, 9. sınıf öğrencilerinin oranından yüksektir. Bu madde için 10. sınıf öğrencileri daha olumludur ve belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Coğrafya dersi için gereksiz bir etkinliktir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %90,9'u, 10. sınıf öğrencilerinin %81,8'i katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %15,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %6,8'i, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılıyorum demiştir. Bu madde için 9. sınıf öğrencilerinin katılmama oranı, 10. sınıf öğrencilerinin katılmama oranından fazladır. Kararsız kalma oranlarında ise 10. sınıf öğrencilerinin oranı, 9. sınıf öğrencilerinin oranından fazladır. Bu görüşe 9. sınıf öğrencileri 10. sınıf öğrencilerinden daha yüksek bir yüzde ile katılmışlardır. Bu madde için kız ve erkek öğrenciler arasında belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Harita bilgisi konuları ile ilişkilidir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9.sınıf öğrencilerinin %9,1'i, 10. sınıf öğrencilerinin %6,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %86,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %90,9'u katılıyorum demiştir. Katılmama ve kararsız kalma oranlarında 9.

sınıf öğrencilerinin oranı, 10. sınıf öğrencilerinin oranının daha fazladır. Katılma oranlarında ise 10. sınıf öğrencilerinin oranı, 9. sınıf öğrencilerinin oranından daha fazladır. Bu madde için 10. sınıf öğrencileri daha olumludur denilebilir.

Pusula kullanma becerisini arttırır maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü katılmıyorum derken, 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %20,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %12,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %77,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %87,9'u katılıyorum demiştir. Katılmama ve kararsız kalma oranlarında 9. sınıf öğrencilerinin oranı, 10. sınıf öğrencilerinin oranından daha yüksektir. 10. sınıf öğrencilerinin katılma oranı 9. sınıf öğrencilerinin katılma oranından daha yüksektir. Bu madde için 10. sınıf öğrencilerinin görüşleri daha olumludur ve belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Yaşanılan çevreyi tanımaya yardımcı olur maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü katılmıyorum derken, 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %9,1'i, 10. sınıf öğrencilerinin %21,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %88,6'sı, 10. sınıf öğrencilerinin %78,8'i katılıyorum demiştir. Bu maddeye katılan 9. sınıf öğrencilerinin oranı, 10. sınıf öğrencilerinin oranından yüksek iken, 10. sınıf öğrencilerinin kararsız kalma oranı, 9. sınıf öğrencilerinin oranından daha yüksektir. Katılmama oranlarında ise 9. sınıf öğrencilerinin oranı, 10. sınıf öğrencilerinin oranından fazladır. Bu madde için 9. sınıf öğrencileri daha olumludur ve belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Coğrafya dersindeki soyut konuları somutlaştırır maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin ve 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %9,1'i, 10. sınıf öğrencilerinin %12,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %90,9'u, 10. sınıf öğrencilerinin %87,9'u katılıyorum demiştir. Bu maddedeki katılmama oranları her iki sınıf için sıfırdır. 10. sınıf öğrencilerinin kararsız kalma oranı, 9. sınıf öğrencilerinin oranından yüksek iken, Bu görüşe katılma oranları 9. sınıflarda daha yüksektir. Bu oranlar doğrultusunda 9. sınıf öğrencilerinin bu madde için daha olumlu görüş belirttiği söylenebilir.

Doğa bilinci geliştirir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü katılmıyorum derken, 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %11,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %21,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %86,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %78,8'i katılıyorum demiştir. Sonuçlara göre bu maddede katılmama oranlarında 9. sınıf öğrencilerinde daha yüksek iken, kararsız kalma oranlarında 10. sınıf öğrencilerinin oranı daha yüksektir. Bu görüşe katılma oranlarında 9. sınıf öğrencilerinin oranı, 10. sınıf öğrencilerinin oranından daha yüksektir. Bu madde için 9. sınıflar daha olumludur ve belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Coğrafya dersinde zaman kaybına neden olur maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %90,9'u, 10. sınıf öğrencilerinin %87,9'u katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %9,1'i kararsız kalırken 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılıyorum demiştir. Bu maddede 9. sınıf ve 10. sınıf öğrencilerinin katılmama oranları arasında belirgin bir fark gözlenmemektedir. Fakat 10. sınıf öğrencileri daha kararsız kalırken, değişik sınıf düzeylerinin katılma oranları arasında da belirgin fark gözlenmemektedir. Bu madde için 9. sınıf öğrencilerinin biraz daha olumlu görüş bildirdiklerini söyleyebiliriz.

Coğrafya bilgilerini pekiştirir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin hiçbiri kararsız kalmazken, 10. sınıf öğrencilerinin %18,2'si kararsız kalmıştır. Katılma oranlarına bakıldığında ise 9. sınıf öğrencilerinin %95,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %78,8'i katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmama ve katılma oranlarında 9. sınıf öğrencilerinin oranı yüksekken, kararsız kalma oranında 10. sınıf öğrencilerinin oranı daha yüksektir. 9. Sınıf öğrencileri bu madde için daha olumlu görüş belirtmiştir ve belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Coğrafya dersinde öğretim yöntemi olarak kullanılmalıdır maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %6,1'i katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %11,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %15,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %86,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %78,8'i katılıyorum demiştir. Bu maddede

10. sınıf öğrencilerinin katılmama oranı 9. sınıf öğrencilerinin oranından yüksektir. 10. sınıf öğrencilerin kararsız kalma oranı 9. sınıf öğrencilerin oranından fazladır. Katılma oranlarında ise 9. sınıf öğrencilerinin oranı 10. sınıf öğrencilerinin oranından daha fazladır. 9. sınıf öğrencileri bu madde için daha olumludur ve belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Harita okuma becerisini geliştirir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin ve 10. sınıf öğrencilerinin hiçbirisi katılmıyorum ve kararsızım dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin ve 10. sınıf öğrencilerinin %100'ü katılıyorum demiştir. Bu maddeye her iki sınıftan da öğrencilerin tamamı katılıyorum cevabı vermişlerdir. Böylece bu madde için sınıf düzeyinin bir fark yaratmadığı sonucuna varılabilir.

Harita kullanma becerisini geliştirir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin ve 10. sınıf öğrencilerinin hiçbirisi katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin hiçbirisi kararsız kalmazken, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü kararsız kalmıştır. 9. sınıf öğrencilerinin %100'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %97'si katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmıyorum cevabı 9. ve 10. sınıf öğrencileri tarafından hiç verilmemiş, 9. sınıf öğrencileri %100 oranla katılırken, 10. sınıf öğrencilerinin yalnızca %3'lük bir dilimi kararsız kalmıştır. Sonuç olarak bu madde için az bir farkla 9. sınıf öğrencilerinin daha olumlu görüşe sahip olduklarını söyleyebilir.

Haritanın unsurlarının öğrenilmesinde yardımcı olur maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin ve 10. sınıf öğrencilerinin hiçbirisi katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %97,7'si, 10. sınıf öğrencilerinin %97'si katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmıyorum cevabı hiçbir öğrenci tarafından verilmezken, 10. sınıf öğrencilerinin kararsız kalma oranı çok az bir farkla fazladır. Katılma oranlarında ise 9. sınıfların oranı, 10. sınıfların oranından çok az bir farkla fazladır. Bu madde için sınıf düzeyi öğrencilerin görüşlerini etkilememiştir denilebilir.

Haritada uzunluk, alan ve eğim gibi hesaplamalarda yardımcı olur maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %11,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %15,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %84,1'i, 10. sınıf öğrencilerinin %81,8'i katılıyorum demiştir. Katılmama oranlarında 9. sınıf öğrencilerinin oranı 10. sınıf öğrencilerinin oranından fazlayken, kararsız kalma cevaplarında ise durum tam tersidir. Yine katılma oranlarında 9. sınıf öğrencilerinin oranı 10. sınıf öğrencilerinin oranından daha fazladır. Bu madde için 9. sınıf öğrencileri daha olumlu görüşe sahiptir denilebilir.

Haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştirir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin ve 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %97,7'si, 10. sınıf öğrencilerinin %97'si katılıyorum demiştir. Bu madde için hiçbir öğrenciden katılmama yanıtı alınmazken, kararsız kalma ve katılma oranları birbirine oldukça yakındır. Bu madde için sınıf düzeyi öğrencilerin görüşlerini etkilemez denilebilir.

Yön bulma yeteneğini geliştirir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü katılmıyorum derken, 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %6,8'i, 10. sınıf öğrencilerinin %9,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %90,9'u, 10. sınıf öğrencilerinin %90,9'u katılıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinde küçük bir grup katılmıyorum derken, 10. sınıf öğrencilerinden hiçbiri katılmıyorum cevabını vermemiştir. Kararsız kalma oranlarında 10. sınıf öğrencilerinin oranı, 9. sınıf öğrencilerinden fazladır. Katılma oranları için ise her iki sınıfın yüzdeleri eşittir. Bu madde için sınıf düzeyi öğrencilerin görüşlerini etkilemez denilebilir.

Haritada ölçek konusunun daha iyi anlaşılmasını sağlar maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %18,2'si, 10. sınıf öğrencilerinin %18,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %77,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %78,8'i katılıyorum demiştir. Bu madde için katılma, katılmama veya kararsız olma oranları birbirine yakın olduğu için bu maddede sınıf düzeyi öğrencilerin görüşlerini etkilemez denilebilir.

Coğrafya öğrenme isteğini artırır maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %9,1'i katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %9,1'i, 10. sınıf öğrencilerinin %12,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %86,4'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %78,8'i katılıyorum demiştir. Bu maddede 10. sınıf öğrencilerinin katılmama oranları 9. sınıf öğrencilerinin yaklaşık 2 katıdır. Kararsız kalma oranlarında ise 10. sınıf öğrencilerinin oranı, 9. sınıf öğrencilerinin oranından daha yüksektir. Katılma oranlarına baktığımızda 9. sınıf öğrencilerinin katılma oranı, 10. sınıf öğrencilerinin oranından fazladır. Bu durumda 9. sınıf öğrencileri daha olumlu görüşe sahiptir ve belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Arazi çalışmaları yapabilme becerisini geliştirir maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü katılmıyorum derken, 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %15,9'u, 10. sınıf öğrencilerinin %24,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %81,8'i, 10. sınıf öğrencilerinin %75,8'i katılıyorum demiştir. Bu madde için 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememişken, kız öğrencilerin yaklaşık %2'si katılmıyorum demiştir. Her iki sınıf düzeyinde de yüksek kararsızlık oranı gözlenirken, 10. sınıflarda bu oran daha fazladır. 9. sınıf öğrencileri bu maddeye daha olumlu bakmışlardır denilebilir.

Coğrafya derslerini arazide işlemek için fırsat yaratır maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %4,5'i, 10. sınıf öğrencilerinin %9,1'i kararsız kalırken, 9. sınıf öğrencilerinin %90,9'u, 10. sınıf öğrencilerinin %87,9'u katılıyorum demiştir. Bu madde için katılmama oranları birbirine yakındır. Bunun yanında 10. sınıf öğrencilerinin kararsızlık oranları daha yüksektir. 9. sınıf öğrencilerinin bu maddeye katılma oranı, 10. sınıf öğrencilerinin oranından biraz daha fazladır. 9. Sınıf öğrencilerinin bu maddeye biraz daha olumlu baktığını söyleyebiliriz.

Coğrafya dersindeki bilgileri beceriye dönüştürme imkânı sağlar maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü, 10. sınıf öğrencilerinin %3'ü katılmıyorum demiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %6,8'i, 10. sınıf öğrencilerinin %15,2'si kararsız kalırken, 9. sınıf

öğrencilerinin %90,9'u, 10. sınıf öğrencilerinin %81,8'i katılıyorum demiştir. Katılmama oranlarında 10. sınıf öğrencilerinin yüzdesi az bir farkla yüksektir. Kararsız kalma oranlarında yine 10. sınıf öğrencilerinin oranı daha yüksektir. Katılma oranlarında ise 9. sınıf öğrencilerinin daha yüksek olduğu görülmektedir. 9. sınıf öğrencilerinin bu maddeye daha olumlu baktığını ve belirgin bir fark oluşturduğunu söyleyebiliriz.

Coğrafya bilgilerini yorumlama becerisi kazandırır maddesi için 9. sınıf öğrencilerinin ve 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. 9. sınıf öğrencilerinin %2,3'ü kararsız kalırken, 10. sınıf öğrencilerinin hiçbiri kararsız kalmamıştır. 9. sınıf öğrencilerinin %97,7'si ve 10. sınıf öğrencilerinin %100'ü katılıyorum demiştir. Bu sonuçlara göre katılmama cevabı hiç verilmezken, 9. sınıf öğrencilerinin küçük bir oranı kararsız kalmıştır. 10. sınıf öğrencilerin tümü bu maddeye katılmıştır. 10. sınıf öğrencilerinin bu madde için biraz daha olumlu olduğu söylenebilir.

4.5.Dördüncü Alt Probleme Ait Bulgular

Öğrencilerin okudukları lise türü, oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini etkilemekte midir?

Bu alt probleme yönelik bulgular Tablo 9’da bulunmaktadır.

Tablo 9. 4. Alt Probleme İlişkin Yüzde ve Frekans Analizleri

LİSE TÜRÜ	KATILMIYORUM				KARARSIZIM				KATILIYORUM			
	Anadolu L.		Fen L.		Anadolu L.		Fen L.		Anadolu L.		Fen L.	
	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%	<i>f</i>	%
1	1	3,3	1	2,1	1	3,3	4	8,5	28	93,3	42	89,4
2	0	0	1	2,1	2	6,7	7	14,9	28	93,3	39	83,0
3	1	3,3	1	2,1	0	0	1	2,1	29	96,7	41	87,2
4	1	3,3	1	2,1	1	3,3	10	21,3	28	93,3	36	76,6
5	1	3,3	4	8,5	2	6,7	5	10,6	27	90,0	38	80,9
6	28	93,3	39	83,0	1	3,3	5	10,6	1	3,3	3	6,4
7	0	0	3	6,4	2	6,7	4	8,5	28	93,3	40	85,1
8	1	3,3	0	0	2	6,7	11	23,4	27	90,0	36	76,6
9	0	0	1	2,1	2	6,7	9	19,1	28	93,3	37	78,7
10	0	0	0	0	1	3,3	7	14,9	29	96,7	40	85,1
11	0	0	1	2,1	3	10,0	9	19,1	27	90,0	37	78,7
12	29	96,7	40	85,1	1	3,3	4	8,5	0	0	3	6,4
13	1	3,3	2	4,3	1	3,3	5	10,6	28	93,3	40	85,1
14	0	0	3	6,4	4	13,3	6	12,8	26	86,7	38	80,9
15	0	0	0	0	0	0	0	0	30	100	47	100
16	0	0	0	0	0	0	1	2,1	30	100	46	97,9
17	0	0	0	0	2	6,7	0	0	28	93,3	47	100
18	1	3,3	2	4,3	5	16,7	5	10,6	24	80,0	40	85,1
19	0	0	0	0	1	3,3	1	2,1	29	96,7	46	97,9
20	0	0	1	2,1	1	3,3	5	10,6	29	96,7	41	87,2
21	0	0	3	6,4	6	20,0	8	17,0	24	80,0	36	76,6
22	2	6,7	3	6,4	2	6,7	6	12,8	26	86,7	38	80,9
23	1	3,3	0	0	4	13,3	11	23,4	25	83,3	36	76,6
24	1	3,3	2	4,3	3	10,0	2	4,3	26	86,7	43	91,5
25	1	3,3	1	2,1	2	6,7	6	12,8	27	90,0	40	85,1
26	0	0	0	0	0	0	1	2,1	30	100	46	97,9

Coğrafya dersine yönelik ilgiyi arttırır maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %8,5'i kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %93,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %89,4'ü katılıyorum demiştir. Coğrafya dersine yönelik ilgiyi arttırır görüşüne Anadolu Lisesi öğrencileri daha büyük oranda katılmaktadır. Kararsız kalanların oranı Fen Lisesi'nde daha yüksek paya sahipken, katılmıyorum görüşünde olanlar Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir.

Coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğretir maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememişken, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %6,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %14,9'u kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %93,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %83'ü katılıyorum demiştir. Coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğretir görüşüne Anadolu Lisesi öğrencileri daha büyük bir oranda katılmaktadır. Kararsız kalanlar içinde Fen Lisesi öğrencilerinin oranı daha yüksek iken, katılmıyorum diyenlerin oranı Fen Lisesi'nde daha yüksektir. Katılıyorum diyen Anadolu Lisesi öğrencileri bu maddeye daha olumlu bakmış ve belirgin bir fark oluşturmuştur.

Coğrafya dersinin konularını yaşayarak öğrenmeyi sağlar maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbiri kararsız kalmazken, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i kararsız kalmıştır. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %96,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %87,2'si katılıyorum demiştir. Coğrafya dersinin konularını, yaşayarak öğrenmeyi sağlar görüşüne katılım Anadolu Lisesi'nde daha yüksek iken, Fen Lisesi'nde biraz daha düşüktür. Kararsızım diyenlerin oranı Fen Lisesi'nde daha yüksek iken, katılmıyorum diyenler içinde Anadolu Lisesi'nin oranı daha yüksektir. Bu sonuca göre bu maddeye Anadolu Lisesi öğrencileri daha olumlu bakmış ve belirgin bir fark oluşturmuştur.

Coğrafyanın eğlenilerek öğrenilmesini sağlar maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %21,3'ü kararsız kalırken, Anadolu

Lisesi öğrencilerinin %93,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %76,6'sı katılıyorum demiştir. Coğrafyanın eğlenilerek öğrenilmesini sağlar görüşüne Anadolu Lisesi öğrencilerinin çoğunluğu bu görüşe katılıyorken, Fen Lisesi'nde bu görüşe katılım daha düşüktür. Fen Lisesi'nde küçük bir grup kararsızım derken, katılmıyorum oranlarında Fen Lisesi öğrencilerinin oranı daha yüksektir. Bu madde için Anadolu ve Fen Lisesi öğrencilerinin oranları arasında belirgin bir fark oluşmuştur.

Yaşanılan doğal çevreye karşı farkındalığı arttırır maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %8,5'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %6,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %10,6'sı kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %90'ı, Fen Lisesi öğrencilerinin %80,9'u katılıyorum demiştir. Yaşanılan doğal çevreye karşı farkındalığı arttırır görüşüne katılıyorum diyenlerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksek iken, Fen Lisesi'nde biraz daha düşüktür. Kararsızım diyenlerin oranlarına bakıldığında Fen Lisesi öğrencilerinin oranı, Anadolu Lisesi öğrencilerinin oranından daha yüksektir. Katılmıyorum diyenler içinde Fen Lisesi öğrencilerinin oranı daha yüksektir. Anadolu Lisesi öğrencileri bu madde için daha olumlu görüş belirtmişlerdir ve belirgin bir fark söz konusudur.

Coğrafya dersi için gereksiz bir etkinliktir maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %93,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %83'ü katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %10,6'sı kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %6,4'ü katılıyorum demiştir. Coğrafya dersi için gereksiz bir etkinliktir görüşüne Anadolu Lisesi öğrencileri daha yüksek oranda katılmıyorum demişlerdir. Kararsızım diyenlerin oranı Fen Lisesi öğrencilerinde daha yüksek iken, katılıyorum diyenlerin oranı Fen Lisesi öğrencilerinde daha yüksektir. Anadolu ve Fen Lisesi öğrencileri arasında belirgin bir fark oluşmuştur.

Harita bilgisi konuları ile ilişkilidir maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbirini katılmıyorum dememişken, Fen Lisesi öğrencilerinin %6,4'ü katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %6,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %8,5'i kararsız kalmıştır. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %93,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %85,1'i katılıyorum

demmiştir. Harita bilgisi konuları ile ilişkilidir görüşüne katılıyorum diyenlerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenler içinde Fen Lisesi öğrencilerinin oranı daha yüksek iken, katılmıyorum diyenlerde Fen Lisesi öğrencilerinin oranı daha yüksektir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin bu madde için daha olumlu görüşe sahip olduğunu söyleyebiliriz ve iki lise türü arasında belirgin bir fark oluşmuştur.

Pusula kullanma becerisini arttırır maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü katılmıyorum derken, Fen Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %6,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %23,4'ü kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %90'ı, Fen Lisesi Öğrencilerinin %76,6'sı katılıyorum demmiştir. Pusula kullanma becerisini arttırır düşüncesine Anadolu Lisesi öğrencilerinin katılıyorum oranı daha yüksektir. Kararsızım diyenler içinde Fen Lisesi yaklaşık dörtte bir oran ile önde gelmektedir. Katılmıyorum diyenler içinde ise Anadolu Lisesi öğrencileri daha yüksek orandadır. Bu madde için Anadolu Lisesi öğrencileri daha yüksek oranda olumlu görüş belirtmiştir ve Fen Lisesi öğrencileri ile arasında belirgin bir fark oluşmuştur denilebilir.

Yaşanılan çevreyi tanımaya yardımcı olur maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememişken, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i katılmıyorum demmiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %6,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %19,1'i kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %93,3'ü Fen Lisesi öğrencilerinin %78,7'si katılıyorum demmiştir. Yaşanılan çevreyi tanımaya yardımcı olur düşüncesine katılıyorum diyenlerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Fen Lisesi'nde yaklaşık beşte birlik bir oran kararsızım demmiştir ve Anadolu Lisesi'ne göre arasında büyük bir oran farkı oluşmuştur. Katılmıyorum diyenler içinde ise Fen Lisesi öğrencileri daha yüksek orana sahiptir. Anadolu ve Fen Liseleri arasında bu madde için belirgin bir farktan söz etmek mümkündür.

Coğrafya dersindeki soyut konuları somutlaştırır maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin ve Fen Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,1'i, Fen Lisesi öğrencilerinin %14,9'u kararsız kalırken, Anadolu

Lisesi öğrencilerinin %96,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %85,1'i katılıyorum demiştir. Coğrafya dersindeki soyut konuları somutlaştırır düşüncesine katılım oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin oranı Fen Lisesi'nde daha yüksek iken, her iki lise türünde katılmıyorum diyen öğrenci yoktur. Bu madde için Anadolu Lisesi öğrencilerinin daha olumlu görüşe sahip olduğu görülmektedir. İki lise türü arasında belirgin bir fark oluştuğu görülmektedir.

Doğa bilinci geliştirir maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememişken, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %10'u, Fen Lisesi öğrencilerinin %19,1'i kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %90'ı, Fen Lisesi öğrencilerinin %78,7'si katılıyorum demiştir. Doğa bilinci geliştirir düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Fen Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde Fen Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Anadolu Lisesi ve Fen Lisesi arasında oran farkı büyüktür ve bu madde için lise türü belirgin bir fark oluşturmuştur.

Coğrafya dersinde zaman kaybına neden olur maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %96,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %85,1'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %8,5'i kararsız kalmıştır. Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılıyorum dememişken, Fen Lisesi öğrencilerinin %6,4'ü katılıyorum demiştir. Coğrafya dersinde zaman kaybına neden olur düşüncesine katılmayan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Fen Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılıyorum diyenlerin içinde Fen Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Sonuçlara göre bu madde için lise türü belirgin bir fark oluşturmuştur denilebilir.

Coğrafya bilgilerini pekiştirir maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %4,3'ü katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %10,6'sı kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %93,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %85,1'i katılıyorum demiştir. Coğrafya bilgilerini

pekiştirir düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Fen Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde yine Fen Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Anadolu Lisesi öğrencileri daha yüksek oranda olumlu görüş belirtmiştir ve belirgin bir fark oluşturmuştur.

Coğrafya dersinde öğretim yöntemi olarak kullanılmalıdır maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememişken, Fen Lisesi öğrencilerinin %6,4'ü katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %13,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %12,8'i kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %86,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %80,9'u katılıyorum demiştir. Coğrafya dersinde öğretim yöntemi olarak kullanılmalıdır düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde yine Anadolu Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde Fen Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Bu madde için Anadolu Lisesi öğrencileri daha olumlu görüşe sahiptir.

Harita okuma becerisini geliştirir maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %100'ü ve Fen Lisesi öğrencilerinin %100'ü katılıyorum demiştir. Her iki okul türünde de öğrencilerin tamamı bu görüşe olumlu bakmıştır. Okul türü bu madde için bir fark oluşturmamıştır.

Harita kullanma becerisini geliştirir maddesi için Anadolu Lisesi ve Fen Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Anadolu Lisesi'nde kararsız kalan öğrenci bulunmazken, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i kararsız kalmıştır, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %100'ü ve Fen Lisesi öğrencilerinin %97,9'u katılıyorum demiştir. Harita kullanma becerisini geliştir düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde %100'dür. Fen Lisesi'nde de nerdeyse tüm öğrenciler katılıyorum demiştir. Kararsızım diyenlerin içinde Fen Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyen öğrenci çıkmamıştır. Bu madde için lise türü belirgin bir fark oluşturmamıştır.

Haritanın unsurlarının öğrenilmesinde yardımcı olur maddesi için Anadolu ve Fen Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin

%6,7'si kararsız kalırken, Fen Lisesi öğrencilerinin hiçbiri kararsız kalmamıştır. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %93,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %100'ü katılıyorum demiştir. Haritanın unsurlarının öğrenilmesinde yardımcı olur düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Fen Lisesi'nde %100 iken, Anadolu Lisesi'nde biraz daha düşüktür. Kararsızım diyenlerin içinde Anadolu Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyen öğrenci çıkmamıştır. Fen Lisesi öğrencilerinin bu maddeye daha olumlu baktığını söyleyebiliriz.

Haritada uzunluk, alan ve eğim gibi hesaplamalarda yardımcı olur maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %4,3'ü katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %16,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %10,4'ü kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %80'i, Fen Lisesi öğrencilerinin %85,1'i katılıyorum demiştir. Haritada uzunluk, alan ve eğim gibi hesaplamalarda yardımcı olur düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Fen Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Anadolu Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde Fen Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Bu sonuçlara göre Fen Lisesi öğrencilerinin daha olumlu görüş belirttiği görülmektedir.

Haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştirir maddesi için Anadolu ve Fen Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %96,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %97,9'u katılıyorum demiştir. Haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştirir düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Fen Lisesi'nde çok az bir fark ile daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Anadolu Lisesi yine küçük bir fark ile daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyen öğrenci çıkmamıştır. Bu madde için okul türü belirgin bir fark oluşturmamıştır.

Yön bulma yeteneğini geliştirir maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememişken, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %10,6'sı kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %96,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %87,2'si katılıyorum demiştir. Yön bulma yeteneğini geliştirir düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu

Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Fen Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde yine Fen Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Anadolu Lisesi öğrencileri daha olumlu görüş belirtmiştir ve lise türü bu madde için belirgin bir fark oluşturmuştur.

Haritada ölçek konusunun daha iyi anlaşılmasını sağlar maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememişken, Fen Lisesi öğrencilerinin %6,4'ü katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %20'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %17'si kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %80'i, Fen Lisesi öğrencilerinin %76,6'sı katılıyorum demiştir. Haritada ölçek konusunun daha iyi anlaşılmasını sağlar düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde yine Anadolu Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde Fen Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Anadolu Lisesi öğrencileri bu madde için daha olumlu görüşe sahiptir denilebilir.

Coğrafya öğrenme isteğini artırır maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %6,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %6,4'ü katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %6,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %12,8'i kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %86,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %80,9'u katılıyorum demiştir. Coğrafya öğrenme isteğini artırır düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Fen Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde Anadolu Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Bu madde için Anadolu Lisesi öğrencileri daha olumlu görüş belirtmiştir.

Arazi çalışmaları yapabilme becerisini geliştirir maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü katılmıyorum derken, Fen Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %13,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %23,4'ü kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %83,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %76,6'sı katılıyorum demiştir. Arazi çalışmaları yapabilme becerisini geliştir düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Fen Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde Anadolu Lisesi

öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Anadolu Lisesi öğrencileri bu madde için daha olumlu görüş belirtmiş ve belirgin bir fark oluşmuştur.

Coğrafya derslerini arazide işlemek için fırsat yaratır maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %4,3'ü katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %10'u, Fen Lisesi öğrencilerinin %4,3'ü kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %86,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %91,5'i katılıyorum demiştir. Coğrafya derslerini arazide işlemek için fırsat yaratır düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Fen Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Anadolu Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde Fen Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Fen Lisesi öğrencileri azda olsa belirgin bir fark oluşturmuştur denilebilir.

Coğrafya dersindeki bilgileri beceriye dönüştürme imkânı sağlar maddesi için Anadolu Lisesi öğrencilerinin %3,3'ü, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i katılmıyorum demiştir. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %6,7'si, Fen Lisesi öğrencilerinin %12,8'i kararsız kalırken, Anadolu Lisesi öğrencilerinin %90'ı, Fen Lisesi öğrencilerinin %85,1'i katılıyorum demiştir. Coğrafya dersindeki bilgileri beceriye dönüştürme imkânı sağlar düşüncesine katılan öğrencilerin oranı Anadolu Lisesi'nde daha yüksektir. Kararsızım diyenlerin içinde Fen Lisesi daha yüksek orana sahip iken, katılmıyorum diyenlerin içinde Anadolu Lisesi öğrencileri daha büyük paya sahiptir. Bu maddeye Anadolu Lisesi öğrencileri daha olumlu bakmış ve azda olsa belirgin bir fark oluşturmuştur.

Coğrafya bilgilerini yorumlama becerisi kazandırır maddesi için Anadolu Lisesi ve Fen Lisesi öğrencilerinin hiçbiri katılmıyorum dememiştir. Anadolu Lisesi'nde kararsız kalan öğrenci bulunmazken, Fen Lisesi öğrencilerinin %2,1'i kararsız kalmıştır. Anadolu Lisesi öğrencilerinin %100'ü, Fen Lisesi Öğrencilerinin %97,9'u katılıyorum demiştir. Coğrafya bilgilerini yorumlama becerisi kazandırır düşüncesine Anadolu Lisesi öğrencilerinin tamamı katılmıştır. Kararsızım diyenlerin içinde ise Fen Lisesi daha yüksek orana sahipken, bu görüşe katılmıyorum diyen öğrenci çıkmamıştır. Anadolu Lisesi öğrencileri bu maddeye daha olumlu bakmıştır.

4.6.Beşinci Alt Probleme Ait Bulgular

Öğrencilerin coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik görüş ve önerileri nelerdir?

Araştırmaya katılan öğrencilerin görüş ve önerilerini belirlenmek amacıyla hazırlanan ankette bulunan açık uçlu soruya alınan cevaplar birbirleriyle benzerlik göstermemesi ve tekrara düşülmemesi amacıyla aşağıdaki maddelere indirgenerek konu somutlaştırılmaya çalışılmıştır:

- “Coğrafya dersini sevmemize katkısı olacaktır.”
- “Dersi kolay öğrenmemize büyük etkisi olabilecek güzel bir etkinlik.”
- “Tekrar oryantiring yapmak isterim.”
- “Oryantiring yarışlarına katılmak isterim.”
- “Çok eğlenceli bir spor.”
- “Daha sık yapılmasını isterim.”
- “Düzenli yapılırsa coğrafyaya olan sevgi ve ilgi artar.”
- “Beklediğimden daha zevkliydi.”
- “Orman gibi büyük bir alanda yapılırsa daha iyi olur.”
- “İlk kez harita okudum.”
- “Derslerde kullanılması gereken bir uygulama.”
- “Derslerde öğrendiklerimizi uygulama şansı bulduk.”
- “Harita bilgisini geliştirir.”
- “Günlük hayatta kullanılabilir özellikte.”
- “Okullar arası yarışlara katılmak isterim.”
- “Okulumuzda oryantiring kulübü kurulmalıdır.”
- “Zihinsel ve bedensel gelişimde etkilidir.”

5. SONUÇ VE ÖNERİLER

Araştırmanın bu bölümünde, elde edilen verilerin analizleri ve bunların sonuçları ile bu sonuçlardan yola çıkarak sunulan önerilere yer verilmiştir.

5.1.Sonuçlar

Araştırmada kullanılan veri toplama araçlarından elde edilen verilerin analizi ve bulguların yorumlanması sonucu aşağıdaki sonuçlar ortaya çıkmıştır.

Coğrafya dersinde oryantiring yapılmasına yönelik öğrenci görüşlerini ortaya koymak amacıyla yapılan çalışma beş alt problemten oluşmaktadır. Araştırmanın sonunda bu problemler ile ilgili aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır:

1.Coğrafya dersinde oryantiring yapılmasına yönelik olarak öğrencilerin neredeyse tamamı olumlu görüş bildirmiştir. Hem yeni bilgiler öğrenmeleri hem de öğrendikleri bilgileri pekiştirmeleri ve de oryantiring yaparken eğlenmeleri bu görüşün ortaya çıkmasında etkili olmuştur.

2.Oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinde cinsiyet etkisi belirlenememiştir. Belirlenememesinin sebebi, araştırma sonunda elde edilen verilerin SPSS programında kullanılmaya uygun çıkmamasıdır. Veriler yorumlanamadığı için de öğrenci görüşlerinde cinsiyet değişkeninin anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığı hakkında bir şey söylenememektedir.

3.Oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinde sınıf düzeyinin etkisi belirlenememiştir. Belirlenememesinin sebebi, araştırma sonunda elde edilen verilerin SPSS programında kullanılmaya uygun çıkmamasıdır. Veriler yorumlanamadığı için de öğrenci görüşlerinde sınıf düzeyinin anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığı hakkında bir şey söylenememektedir.

4.Oryantiringin coğrafya dersinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerinde lise türünün etkisi belirlenememiştir. Belirlenememesinin sebebi, araştırma sonunda elde edilen verilerin SPSS programında kullanılmaya uygun çıkmamasıdır. Veriler yorumlanamadığı için de öğrenci görüşlerinde lise türünün anlamlı bir fark oluşturup oluşturmadığı hakkında bir şey söylenememektedir.

5.Görüş ve öneriler bölümünden alınan genel cevaplara göre; baskın çıkan görüş uygulamanın coğrafya dersi için uygun olduğudur. Öğrenciler oryantiring yapmaktan büyük zevk almış ve yaparken eğlenmişlerdir. Coğrafya dersi için gerekli bir spor olduğu ve coğrafya konularının öğrenilmesinde yardımcı olacağı genel kanısı oluşmuştur. Ayrıca en çarpıcı dönütlerden birisi bu araştırmanın temelini de özetleyen “Uygulamalı ders işlenmesi çok güzeldi.” cevabıdır.

Bu sonuçların dışında oryantiringin coğrafya dersinde CDÖP çerçevesinde kullanılabilecek yararlı bir etkinlik olacağı sonucuna varılmıştır. Yalnız mevcut şartlarda oryantiringin coğrafya dersinde bir etkinlik olarak kullanılması konusunda bazı dezavantajlar bulunmaktadır. Mesela oryantiringin ülkemizde bir federasyonu bulunmasına ve Ankara’daki özellikle kampüs üniversitelerinde yaygın olmasına rağmen henüz ülke çapında pek bilinmemesi ve lise öğrencilerinin bu spora pek aşinalığının bulunmaması bu fikrin karşısına çıkan ilk dezavantajdır. Öğrencilerin oryantiring sporunu tanınması ve öğrenmesi zaman alacak, belki de seminerlerle ve beden eğitimi derslerinde düzenlenecek aktivitelerle desteklenmesi gerekecektir. Ayrıca ülke çapında okulların büyük bir çoğunluğunun oryantiring sporunun coğrafya dersi için bir etkinlik olarak uygulanabilmesi adına yeterliliği tartışılabilir. Birçok okulun bahçesi ağaçlardan ve çocukların hareket edebilecekleri belli bir alan düzeyinden yoksundur. Bu okulların belli bir yeterlilik düzeyine getirilmesi gerekmektedir. Ayrıca coğrafya öğretmenlerinin oryantiring sporunu tanımaları, derslerinde kullanmaları ve bunun gerekliliği fikrine alışmaları yine zaman alacaktır. Yukarıda sayılan dezavantajlara daha birçokları eklenebileceği gibi, bu olumsuz şartlara rağmen oryantiringin okulların spor salonlarında, bahçelerinde, küçük bir park alanında ve dersliklerinde dahi yapılabilecek özelliklerde olması yine de bu sporu coğrafya dersinde kullanılabilecek bir etkinlik haline getirmektedir.

Oryantiringin temel araçlarının harita ve pusula olması dolayısıyla bir spor olarak beden eğitimi dersi içinde görülmesinin yanında coğrafya dersi etkinliği olarak da görülmesi gerekir. Nitekim oryantiring coğrafya dersi konularından harita bilgisi ile ilişkilidir. Bu durum okullarda coğrafya dersi etkinliği olarak uygulanması düşüncesini kuvvetlendirmektedir.

Yapılan literatür taramasında görülmüştür ki oryantiring ile ilgili çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Oryantiringin doğrudan ortaöğretim düzeyinde coğrafya derslerinde kullanılmasına yönelik benzer bir çalışmaya rastlanmamıştır. Bu araştırma oryantiring ile ortaöğretim coğrafya eğitimi ilişkisinde bu tarzda ilk somut çalışma olarak nitelendirilebilir. Özellikle de okullarda eğitiminin verilmesi düşünülen oryantiringin coğrafya derslerinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşlerini ortaya konulması bu çalışmanın önemini arttırmıştır.

Literatürde oryantiring hakkında yapılan çalışmalar bulunmaktadır. Ancak bu çalışmalar, daha çok üniversitelerin beden eğitimi bölümleri tarafından ve bu alana yönelik hazırlanan çalışmalardır. Bu çalışmada, oryantiringin coğrafya eğitiminde kullanılmasının amaçlanması ve buna yönelik olarak öğrenci görüşlerini ortaya konulması daha önceki çalışmalarla arasındaki farkı ortaya koymaktadır.

Oryantiring okulların bahçelerinde ya da spor salonlarında uygulanabilecek bir etkinliktir. Okullarda kolaylıkla uygulanabilir olması coğrafya dersi etkinliği olarak kullanılmasını da kolaylaştırmaktadır. Böylece uygulanabilirliği artmaktadır.

Coğrafya dersini daha çekici hale getirecek olan oryantiring ile öğrencilerin derse olan ilgileri ve derste ki motivasyonları artacaktır. Bu sayede öğrencilerin coğrafya dersine yönelik olumsuz tutumları da olumlu hale gelecektir. Oryantiringin coğrafya dersinde kullanılması durumunda dersler öğrencilerin aktif olduğu yaparak ve yaşarak öğrenme yoluyla işlenecektir. Bu sayede öğrencilerin öğrendikleri bilgileri kullanmaları bu bilgilerin unutulmasına engel olur.

Oryantiring, coğrafya derslerinde kullanılabilecek bir etkinliktir. Özellikle bazı coğrafya konularının oryantiring ile direkt olarak bağlantılı olduğu görölmüştür. Denilebilir ki oryantiring ile coğrafya iç içedir. Oryantiringin coğrafya derslerinde kullanılmasına yönelik öğrenci görüşleri olumludur. Coğrafya dersinde etkinlik olarak kullanılması durumunda öğrenciler tarafından kabul göreceğinin bilinmesi bir avantaj sağlayabilir. Bu yüzden araştırma bir etüt çalışması niteliğindedir.

5.2.Öneriler

- Coğrafya dersi konuları ile bağlantısı olan, yaparak yaşayarak öğrenmeyi ve aktif öğrenmeyi sağlayan bir etkinlik olduğu için oryantiring, coğrafya derslerinde yeni bir öğretim yöntemi olarak kullanılabilir.
- Öğrencilerin bedensel ve zihinsel becerilerini arttıran bir spor olan oryantiring, okullarda ders olarak verilmelidir. Ders olarak verilme dahi coğrafya dersinde kullanılan bir etkinlik olmalıdır.
- Okullarda oryantiring kulüpleri kurulmalı ve okullar arası yarışmalara öğrencilerin katılması sağlanmalıdır. Okulların bahçelerinde veya spor salonlarında yapılabilen özellikte olan oryantiring, okullarda yaygınlaştırılmalıdır. Oryantiring etkinlikleri yapmak isteyen okulların Oryantiring Federasyonu ile iş birliği içinde olması işlerini daha kolaylaştıracaktır.
- Oryantiring etkinliği, coğrafya derslerinde özellikle harita bilgisi konusunun öğretilmesinde ve öğrenilen konunun pekiştirilmesinde kullanılabilir. Öğrencilerin gözünde ezbere dayalı bir ders olarak görülen coğrafya dersinin bu imajı oryantiring etkinliği ile yıkılabilir.
- Coğrafya öğretmenliği lisans programlarında oryantiring sporu yapma ve yaptırma üzerinde dersler konulmalıdır. Hâlihazırda okullarda bulunan coğrafya öğretmenlerine oryantiring yaptırabilmeleri için seminer ve hizmet içi eğitimler verilmelidir.
- Aktif öğrenmeyi sağlayan oryantiring, CDÖP içinde yer alan ve öğretmenlere önerilen etkinlikler içinde bulunması gereken bir spordur.

KAYNAKÇA

Açıkgöz, K., (2008). **Aktif Öğrenme**. İstanbul: Seçil Ofset.

Akınoğlu, O., (2004). Yapılandırmacı Öğrenme ve Coğrafya Öğretimi, **Marmara Coğrafya Dergisi**, Sayı: 10, İstanbul:73-94.

Aksın, K., (2008). **Oryantiring Sporunda Kent İçi Organizasyonlar Üzerine Bir İnceleme**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Ateş, A., (2007). **Türkiye’deki Oryantiring Sporcularının Karşılaştığı Temel Sorunlar Üzerine Bir Araştırma**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Aydın, F., (2010). OrtaÖğretim Öğrencilerinin Coğrafya Derslerindeki Güdülenmelerinin İncelenmesi. **Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic** Volume 5/4 Fall, 814-834.

Bird, S. R., Bailey, R., Lewis, J., (1993). Heart rates during competitive orienteering. **British journal of sports medicine**, 27(1), 1.

Büyüköztürk, Ş., (2007). **Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı İstatistik, Araştırma Deseni SPSS Uygulamaları ve Yorum**. 8. Baskı. Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Çekin, R., Aylar, F., Çebi, M., Öztürk, M. E., (2008). Spor Turizmi: Amasya’da Oryantiring Sporuna Uygun Alanların Belirlenmesine Yönelik Bir Uygulama Örneği (İnegöl Dağı), **Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi**, Cilt: 10, Sayı: 3, 54-64.

Çetinkaya, C., (2011). **Beden Eğitimi Derslerinde Yürütülen Sekiz Haftalık Oryantiring Çalışmalarının Görsel Reaksiyon Zamanına Etkisi.** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dokuz Eylül Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İzmir.

Çırak, Y., Kaya A. ve diğerleri, (2007). **Eğitim Psikolojisi.** Ankara: Pegem A Yayıncılık.

Demirci, A., (2008). Coğrafya Öğretiminde Laboratuvar Çalışmaları. R. Özey ve A. Demirci. (Editörler). **Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar.** İstanbul. Aktif Yayınevi.

Deniz, E., Karaman, G., Bektaş, F., Yoncalık, O., Güler, V., Kılınç, A., Ateş, A., (2012). **Çocuklara Oryantiring Eğitimi.** 2. Baskı. Ankara: Atalay Matbaacılık Ltd. Ştd.

Doğanay, H., (2002). **Coğrafya Öğretim Yöntemleri.** 5. Baskı. Erzurum: Aktif Yayınevi.

Gültekin, M., Karadağ, R., Yılmaz, F., (2007). Yapılandırmacılık ve Öğretim Uygulamalarına Yansımaları. **Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi**, Sayı: 2: 503-528.

Güngördü, E., (2006). **Coğrafyada Öğretim Yöntemleri ve Çağdaş Öğretim Yaklaşımları İlkeler-Uygulamalar.** 2. Baskı Ankara: Asil Yayın Dağıtım Ltd. Şti.

Işık, E.B. (2005). **Oryantiring Sporcularında Denetim Odağı ile Başarı ve Başarısızlık Arasındaki İlişkinin Araştırılması.** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Celal Bayar Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Manisa.

Karaca, F., (2008). **Oryantiring Uygulamalarının İlköğretim Programlarındaki Fonksiyonelliği.** Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Kotan, E., (2001). **Oryantiring Tarihi ve Günümüzde Antrenörler İçin Kapsamlı Oryantiring Eğitimi İncelemesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Sakarya Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Sakarya.

Milli Eğitim Bakanlığı. (2005). **Coğrafya Dersi Öğretim Programı**. Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara: Gazi Kitabevi.

Oruç, Ş., Tokcan H., Demirkaya H., (2006). **Yapılandırmacı Yaklaşım Bir Örnek: Osmanlı Dönemi Coğrafya ve Coğrafya Öğretimi**. Ankara: Beyaz Kalem.

Özcan, F., (2007). **Oryantiring Sporunun İlköğretim Öğrencilerinin Sosyal Bireysel Davranışları ile Matematik-Mantıksal Zekâ Gelişimleri Üzerindeki Etkisinin İncelenmesi**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Dumlupınar Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kütahya.

Öztürk, Ç., (2004). Ortaöğretim Coğrafya Öğretmenlerinin Öğretim Yöntem ve Teknikleri Kullanabilme Yeterlilikleri. **Gazi Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi**, Cilt 5, Sayı 2, 75-83.

Öztürk, M., (2006). Coğrafya Derslerinde Planlama. R. Özey ve A. Demirci. (Editörler). **Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar**. İstanbul. Aktif Yayınevi. ss: 23-55.

Şahin S., (2010). Coğrafya’da Çağdaş Öğretim Yöntemleri. R. Özey ve Süleyman İncekara (Editörler) **Coğrafya Eğitiminde Kavram ve Değişimler**. Ankara: Pegem A Yayınevi.

Şık, E., (2008). **Oryantiring Problemi İçin Sezgisel Bir Yaklaşım ve Örnek Uygulamalar**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü, Eskişehir.

Tanrıkulu, M., (2011). Harita ve Pusulanın Farklı Bir Kullanım Alanı: Oryantiring, **Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim ve Sosyal Bilimler Dergisi**, sayı 191, 120-126.

Taş, H.İ., (2008). Zihin Haritaları, Harita Okuma Becerisi ve Görselleştirme. R. Özey ve A. Demirci. (Editörler). **Coğrafya Öğretiminde Yöntem ve Yaklaşımlar**. İstanbul. Aktif Yayınevi.

Taş, M.Y., (2010). **Oryantiring Sporcuları ile Sporcu Olmayan Bireylerin Stresle Başa Çıkma Becerileri**. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Gazi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Ankara.

Tsiligirides, T., (1984). Heuristic Methods Applied to Orienteering. *The journal of the Operational Research Society*, 35 (9), 797-809.

Tuna, F., Balcı, A. (2013). Oryantiring Uygulamalarının Coğrafya Öğretmen Adaylarının Özyeterlilik Algılarına Etkisi. **Marmara Coğrafya Dergisi**, Sayı: 27, Ocak- 2013, S:1-14, İstanbul.

EKLER

EK 1: COĞRAFYA DERSİNDE ORYANTİRİNG UYGULAMASINA YÖNELİK ÖĞRENCİ GÖRÜŞLERİ ANKETİ

Değerli öğrenciler;

Aşağıdaki ifadeler sizin **coğrafya dersinde oryantiring uygulamasına yönelik görüşlerinizi** öğrenmek amacıyla hazırlanmıştır. Her ifadeyle ilgili görüşünüzü işaretlemeden önce lütfen ifadeyi dikkatlice okuyunuz. Bu ifadelere ne kadar katıldığınızı belirtmek için ifadenin sağındaki seçeneklerden size **en uygun olanı** işaretleyiniz. Görüşlerinizi işaretlerken lütfen samimi bir şekilde cevap veriniz. Tüm ifadeleri yanıtlayınız. İlginiz için teşekkürler.

Mehmet AVCI
Yüksek Lisans Öğrencisi
Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü

Cinsiyetiniz : () Kız () Erkek

Sınıfınız: () 9 () 10

Öğrenim Gördüğünüz Lise türü: () Anadolu Lisesi () Fen Lisesi

Aşağıdaki oryantiring ile ilgili ifadeleri okuduktan sonra ifade hakkındaki düşüncelerinizi yanındaki kutucuklardan yalnızca birine (X) işaret koyarak belirtiniz.

No	Oryantiring,	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum
1	Coğrafya dersine yönelik ilgiyi artırır.			
2	Coğrafya bilgilerinin günlük hayatta nasıl kullanılacağını öğretir.			
3	Coğrafya dersinin konularını, yaşayarak öğrenmeyi sağlar.			
4	Coğrafyanın eğlenilerek öğrenilmesini sağlar.			
5	Yaşanılan doğal çevreye karşı farkındalığı artırır.			
6	Coğrafya dersi için, gereksiz bir etkinliktir.			
7	Harita bilgisi konuları ile ilişkilidir.			
8	Pusula kullanma becerisini artırır.			
9	Yaşanılan çevreyi tanımaya yardımcı olur.			
10	Coğrafya dersindeki soyut konuları somutlaştırır.			
11	Doğa bilinci geliştirir.			
12	Coğrafya dersinde zaman kaybına neden olur.			
13	Coğrafya bilgilerini pekiştirir.			
14	Coğrafya dersinde öğretim yöntemi olarak kullanılmalıdır.			
15	Harita okuma becerisini geliştirir.			
16	Harita kullanma becerisini geliştirir.			
17	Haritanın unsurlarının öğrenilmesinde yardımcı olur.			
18	Haritada uzunluk, alan ve eğim gibi hesaplamalarda yardımcı olur.			
19	Haritadaki sembolleri okuma becerisini geliştirir.			
20	Yön bulma yeteneğini geliştirir.			
21	Haritada ölçek konusunun daha iyi anlaşılmasını sağlar.			
22	Coğrafya öğrenme isteğini artırır.			
23	Arazi çalışmaları yapabilme becerisini geliştirir.			
24	Coğrafya derslerini arazide işlemek için fırsat yaratır.			
25	Coğrafya dersindeki bilgileri beceriye dönüştürme imkânı sağlar.			
26	Coğrafya bilgilerini yorumlama becerisi kazandırır.			

Yukarıdaki maddelere ek olarak oryantiring etkinliğiyle ilgili öneri ve görüşleriniz nelerdir lütfen belirtiniz.

.....

.....

.....

.....

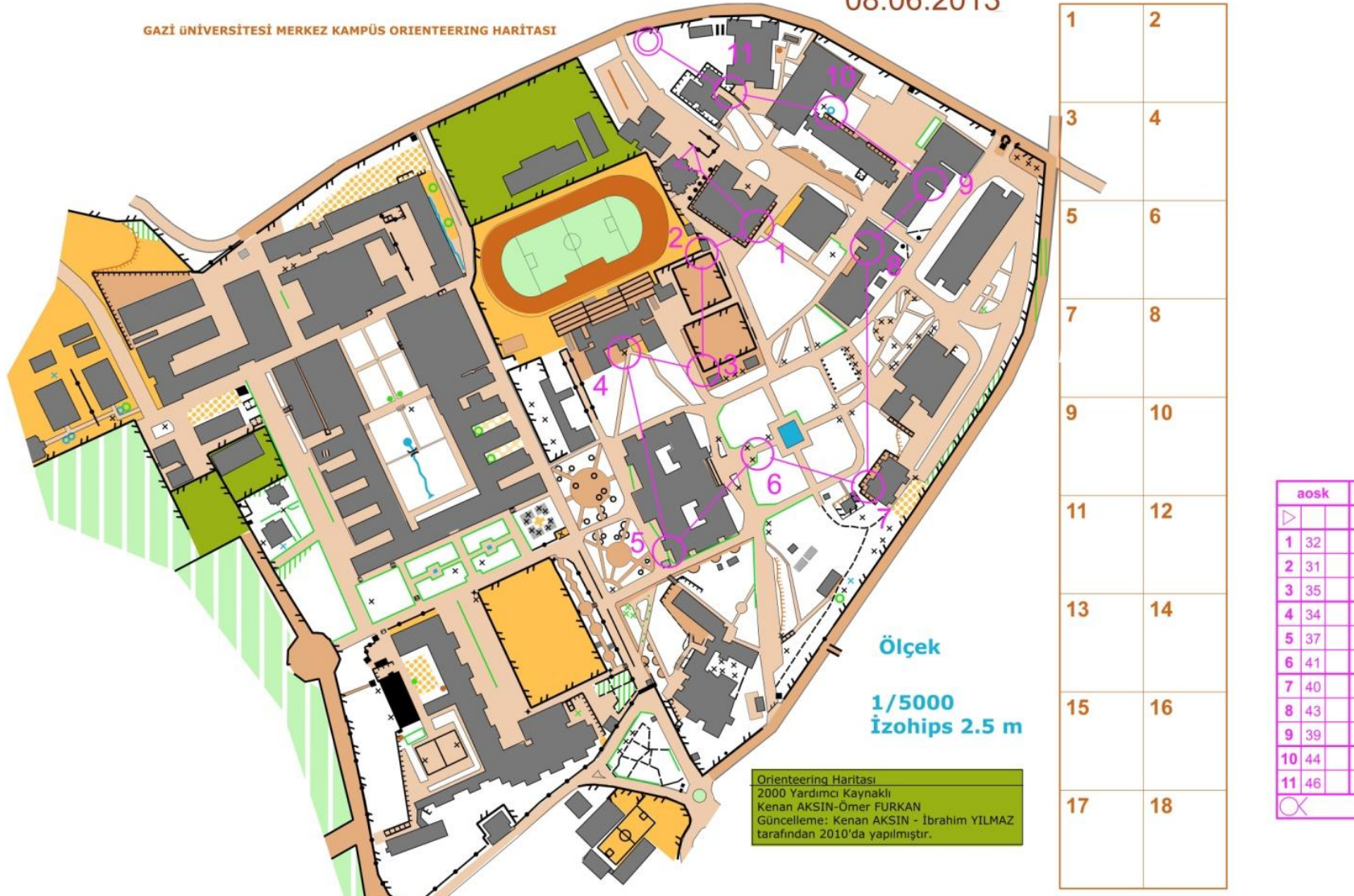
.....

.....

EK 2: GAZİ ÜNİVERSİTESİ BEŞEVLER MERKEZ KAMPÜSÜ ORYANTİRING HARİTASI

Gazi Koleji Orienteering Antrenmanı

08.06.2013

EK 3: ORYANTİRİNG EĞİTİMİ FOTOĞRAFLARI

1.Oryantiring Eğitime Başlarken

2.Oryantiring Eğitime Katılan Öğrenciler

3.Oryantiring Hakkında Video İzlenirken

4.Oryantiringin Nasıl Yapıldığı Anlatılırken

5.Oryantiringin Türkiye Tarihi Hakkında Bilgi Verilirken

6.Harita Türleri Hakkında Bilgi Verilirken

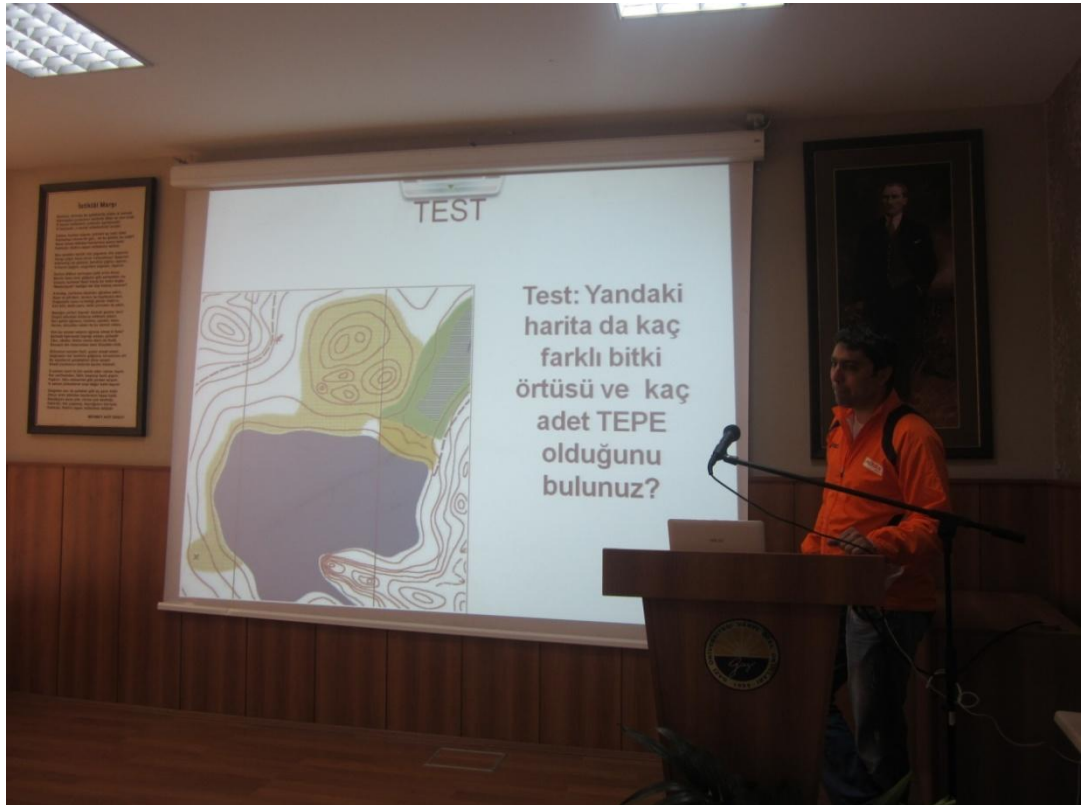
7.Topografik Haritanın Yorumlanması Anlatılırken

8.Oryantiring Haritası Hakkında Bilgi Verilirken

9.Oryantiring Parkurlarının Nasıl Olduğu Anlatılırken

10.Haritada Alıştırma Yapılırken

11.İzohips Alıştırması Yapılırken

12.İzohips Haritası Üzerinde Alıştırma Yapılırken

EK 4: ORYANTİRING ETKİNLİĞİ FOTOĞRAFLARI**13.Uygulama Öncesi Öğrencilere Parkur Hakkında Bilgi Verilirken****14.Öğrenciler Kontrol Noktasında**

15.Öğrenciler Kontrol Noktasında

16.Öğrenciler Kontrol Noktasına Ulaşmaya Çalışırken

17.Öğrenciler Kontrol Noktasında

18.Haritada Yön Bulmaya Çalışan Öğrenciler

19.Kontrol Noktasında Bir Öğrenci

20.Öğrenciler Kontrol Noktasında

21.Öğrenciler Kontrol Noktasında

22.Sonuçlar Değerlendirilirken